

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

**Nuorten työllistyminen Turun Ohjaamon
palveluiden avulla**

Riina Koivisto

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Marraskuu / 2016

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminta ja nuorisotyö

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Riina Koivisto	Sivumäärä 47 ja 19 liitesivua
Työn nimi Nuorten työllistyminen Turun Ohjaamon palveluiden avulla	
Ohjaava opettaja Hanna Kiuru	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Turun Ohjaamo, Jussi Rantalainen	
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää mitä hyötyä Turun Ohjaamon työllistymispalveluista on turkulaisille nuorille ja miksi palveluja tarvitaan. Keskeisin tutkimuksen tavoite oli osoittaa palveluiden tärkeys kohderyhmälle ja näin saada Turun Ohjaamon kolme vuotiselle hankkeelle mahdollisesti jatkumoa. Hankkeen tavoitteena oli luoda matalankynnyksen palvelupiste turkulaisille nuorille, joista kaikki nuorille suunnatut palvelut löytyvät saman katon alta. Tutkimuksessani käytin kahta eri tiedonkeruu menetelmää, asiakastyytyväisyyskyselyä sekä haastatteluja. Analysoimalla sekä tutkimalla tämä aineisto saatiin selville palveluiden tarve kohderyhmälle sekä kehittämistarpeet. Asiakastyytyväisyyskysely oli keskeisessä roolissa opinnäytetyössäni ja tarve tuli suoraan Turun Ohjaamolta, joka toimii tämän työn tilaajana.</p> <p>Opinnäytetyöni aineisto on kaksi eri vaiheinen. Ensimmäinen oli asiakastyytyväisyyskysely, joka oli täytettävissä lomakemuodossa Turun Ohjaamon toimipisteellä sekä sähköisesti internetissä. Kohderyhmä kyselyssä oli kaikki Turun Ohjaamon asiakkaat ja kyselyyn osallistui kaiken kaikkiaan 39 vastaajaa. Toinen vaihe oli haastattelut, jonka kohderyhmä oli Turun Ohjaamon työllistymispalveluiden henkilökunta. Haastatteluissa oli mukana TE -palveluiden työntekijä, hankekoordinaattori, työelämäkoordinaattori sekä KOHO palveluiden urasuunnittelija. Kysely ja haastattelut täydensivät toisiaan, koska näin saatiin kaksi eri näkökulmaa eri tahoilta Turun Ohjaamon toiminnasta ja palveluiden tarpeesta</p> <p>Opinnäytetyössäni selvitetään ja esitellään Turun Ohjaamon nuorten työllistymiseen liittyviä tavoitteita eri työmuotoja sekä mitkä taustaorganisaatiot, yhteistyökumppanit ja tahot ovat mukana hankkeessa ja miksi. Opinnäytetyössäni esitellään myös Turun Ohjaamo, sen toiminta ja nykytila, Turun Ohjaamon kohderyhmä sekä lyhyesti nuorten työttömyystilanteesta valtakunnallisesti sekä Varsinais-Suomen alueella vuosina 2013 ja 2015 tilastoja apuna käyttäen.</p> <p>Opinnäytetyön aineistosta ilmeni että Turun Ohjaamo toimii jo tällä hetkellä hyvin ja tavoitteeseen on päästy luomalla matalankynnyksen palvelupiste nuorille, mutta myös kehittämistarpeita löytyi. Kehittämistarpeiden pohjalta syntyneet kehittämisideat on tarkoitus parantaa jo voimassa olevien työllistymiseen liittyvien palveluiden merkitystä. Koko opinnäytetyön ydin on saada hankkeelle jatkumoa osoittaen palveluiden tärkeys kohderyhmälle.</p> <p>Ohjaamo-toimintaa on Suomessa jo yli 30 eri paikkakunnalla ja jokainen Ohjaamon palvelupiste on omanlainen. Ohjaamo- toiminta eri paikkunnilla on räätälöity asiakkaiden lähtökohtien ja tarpeiden mukaisesti, mutta kaikissa toimipaikoissa idea on sama: luoda matalankynnyksen palvelupiste nuorille . Mielestäni opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää eri Ohjaamo toiminnan suunnittelussa sekä sen kehittämisessä. Opinnäytetyöni lähtökohtana oli selvittää ainoastaan Turun Ohjaamon työllistymispalveluiden hyöty nuorille ja miksi palveluja tarvitaan.</p>	
Asiasanat etsi 3-7 asiasanaa osoitteesta http://finto.fi/ys/fi/	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Riina Kovisto	Number of Pages 47+19 attachments
Title Youth employment with the services of Turun Ohjaamo	
Supervisor(s) Hanna Kiuru	
Subscriber and/or Mentor Turku Ohjaamo (One Stop Guidance Centre), Jussi Rantalainen	
Abstract <p>The purpose of this thesis was to study how the services of Turun Ohjaamo benefit young people in Turku and why the services are necessary. The key goal was to prove that the services are important for the target group to ensure that the three-year Turun Ohjaamo project would be continued. The project aims at offering an easy-to-reach service point for the youth in Turku where all the services available to the young can be found under the same roof. I have used two data collection methods in the research, a customer satisfaction survey and interviews. The demand for the services and development needs were determined by analysing and studying the data. The customer satisfaction survey had a central role in the thesis. The survey and the thesis itself were ordered directly by Turun Ohjaamo.</p> <p>The data used in the thesis was based on a two-stage process. The first stage consisted of the customer satisfaction survey that was available in hard copy format at the Turun Ohjaamo office and as an online form. The target group consisted of all Turun Ohjaamo customers. A total of 39 people replied the questionnaire. The second stage consisted of interviews with employees at the Turun Ohjaamo employment services. The interviewees included an employee of Finnish public employment and business services (TE Services), a project coordinator, a working life coordinator and a career planner from the KOHO youth employment services in Turku. The questionnaire and interviews supplemented each other: they offered two different viewpoints to the activities at Turun Ohjaamo and the demand for the services.</p> <p>The thesis studies and presents employment goals of the youth at Turun Ohjaamo, different employment opportunities as well as the background organisations, partners and other parties involved in the project and their motivation for participating in the project. Furthermore, the thesis includes a brief description of Turun Ohjaamo, its operations, current status, target group and the employment status of the young both in Finland as a whole and in the province of Varsinais-Suomi in particular, based on statistics from 2013 and 2015.</p> <p>The data indicates that Turun Ohjaamo is currently very functional and it has reached its goal of creating an easy-to-use service point for the young. There are development needs as well, though. Development ideas created based on the development needs are meant to improve the significance of the already existing employment services. The core of the entire thesis was to assist in obtaining an extension to the Turun Ohjaamo project period by proving that the services are important for the target group.</p> <p>There are operating Ohjaamo offices at more than thirty locations in Finland. Each Ohjaamo service point is unique. The service points have been customised based on the starting points and needs of the customers, but the underlying idea is always the same: providing an easy-to-use service point for the young. In my opinion, the results of this thesis can be utilised in design and development of the Ohjaamo operations. The sole starting point for the thesis was to study how the services of Turun Ohjaamo benefit young people and why the services are necessary.</p>	
Keywords	

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	5
2. TURUN OHJAAMO	6
2.1 Opinnäytetyön tilaajan tarve ja tavoitteet	7
2.2 Turun Ohjaamon hankkeen rahoitus ja organisointi	8
2.3 Turun Ohjaamon hankkeen tavoitteet	10
2.4 Turun Ohjaamon kokonaisuus ja toimijat	11
3. TURUN OHJAAMON ASIAKKAAT JA TYÖLLISTÄMISPALVELUT	14
3.1 Turun Ohjaamon asiakkaat	14
3.2 Keskeisimmät työllistymispalvelut	17
3.3 Syvennetyt palvelut	18
4. OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄT	29
4.1 Kysely	29
4.2 Haastattelut	31
5. KYSELYN TULOKSET JA NIIDEN ANALYSOINTI	32
5.1 Mistä asiakkaat saivat tiedon Turun Ohjaamosta	33
5.2 Mihin asioihin asiakkaat ovat hakeneet apua Turun Ohjaamosta	35
5.3 Asiakkaiden tyytyväisyys Turun Ohjaamon palveluihin	36
5.4 ”Ei mitään kehitettävää”	37
6. HAASTATTELUJEN TULOKSET JA NIIDEN ANALYSOINTI	38
6.1 Miten hanke on edistänyt nuorten työllistymistä?	39
6.2 Miksi hankkeelle olisi tärkeää saada jatkumoa?	40
7. TURUN OHJAAMON TYÖLLISTÄMISPALVELUIDEN KEHITTÄMINEN	41
7.1 Miten nuorten työllistymiseen liittyviä palveluja voisi kehittää?	41
7.2 Yhteenveto	44
LÄHTEET	48
LIITTEET	50

1. JOHDANTO

Turun Ohjaamo pyysi talvella 2016 tekemään asiakastyytyväisyyskyselyn (liite1) Turun Ohjaamon palveluista. Tarvitsin opinnäytetyönaiheen, joten tartuin tilaisuuteen. Siinä vaiheessa en vielä tiennyt Ohjaamosta tai sen palveluista yhtään mitään enkä käsittänyt kuinka laajasta palveluntarjoasta ja organisaatiosta on kysymys. Turun Ohjaamo on moninainen palveluntarjoaja, jonka ideana on että kaikki nuorille suunnatut palvelut on saman katon alla, opinnäytetyöni aihe ja sen rajaaminen koitui alkuun haasteelliseksi. Asiakastyytyväisyyskysely toimi myös pohjana opinnäytetyölleni ja varsinaiset kehittämistarpeet ja ideat opinnäytetyölleni nousi haastattelemalla Turun Ohjaamon työntekijöitä sekä työllistymispalveluiden asiantuntijoita.

Turun Ohjaamo on kolmevuotinen hanke, josta turkulainen nuori saa henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta sekä omaan tilanteeseen sopivaa tukea. Tuki voi liittyä esimerkiksi elämänhallintaan, urasuunnitteluun, sosiaalisiin valmiuksiin, kouluttautumiseen ja työllistymiseen. Palveluidentarjonta Ohjaamoissa on hyvin laaja ja siitä syystä en pysty opinnäytetyössäni syventymään ja analysoimaan kaikkia Ohjaamon tarjoamia palveluita vaan keskityin nuorten työllistymiseen, urasuunnitteluun ja työnhakuun liittyviin palveluihin. Nämä seikat nousi hyvin keskeiseksi osaksi Turun Ohjaamon asiakkaille suunnatussa asiakastyytyväisyyskyselyssä. (Turun Ohjaamo,2016.)

Opinnäytetyöni asiakastyytyväisyyskyselyssä kävi ilmi, että eniten nuoret hakivat palvelua Turun Ohjaamosta työnhakuun ja työllistymiseen liittyvissä asioissa. Tästä tuli ajatus opinnäytetyöni aiheelle Nuorten työllistyminen Turun Ohjaamon palveluiden avulla. Perhedyin opinnäytetyössäni turkulaisten nuorten eri työllistymismahdollisuuksiin elämäntilanteesta tai koulutuksesta riippumatta Turun Ohjaamon palveluiden avulla ja tuoda kehittämisideoita Turun Ohjaamon nuorten työllistymiseen liittyvissä palveluissa.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää ja kartoittaa asiakastyytyväisyyskyselyn avulla Turun Ohjaamon asiakkaiden mielipiteitä Turun Ohjaamon palveluista, saada ideoita

palveluiden kehittämisessä sekä selvittää Turun Ohjaamon palveluiden tarpeellisuutta turkulaisille nuorille. Opinnäytetyön keskeisin tavoite oli saada kehittämisideoita Turun Ohjaamon työllistymispalveluihin, osoittaa palveluiden tärkeys turkulaisille nuorille ja näin saada mahdollisesti jatkumoa jo alkaneelle kolme vuotiselle hankkeelle. Haastattelemalla Turun Ohjaamon työntekijöitä sekä työllistymiseen vaikuttavia alan ammattilaisia sain opinnäytetyöhöni kehittämistarpeita sekä näkökulmia siihen miksi nuorten työllistyminen nykypäivänä on hankalaa. Turun Ohjaamon toiminta käynnistyi maaliskuussa 2015 ja se on saanut hankerahoituksen ESR:lta (Euroopan sosiaalirahasto) ja Turun kaupungilta helmikuuhun 2018 saakka. (Turun Ohjaamo,2016.)

2. TURUN OHJAAMO

Turun Ohjaamo on kolmevuotinen hanke ja se on tarkoitettu kaikille 16-29- vuotiaille turkulaisille nuorille. Hankkeen tavoitteena oli luoda matalankynnyksen palvelupaikka Turun keskustaan, josta nuoret löytävät helposti valtaosan nuorille suunnatuista palveluista samasta paikasta sekä kehittää vaikeimmin työllistyvien nuorten palveluja. Hankkeella pyritään myös vahvistamaan kaupungin työllisyyden hoidon palveluvalikkoa. Turun Ohjaamosta nuori saa henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta sekä omaan tilanteeseen sopivaa tukea esimerkiksi elämänhallintaan, urasuunnitteluun, sosiaalisiin valmiuksiin tai kouluttamiseen ja työllistymiseen. (Turun Ohjaamo,2016.)

Turun Ohjaamon toimintamalli rakentuu monialaista palvelua tarjoavasta Ohjaamosta, eri hallinnonalojen peruspalveluista ja laajasta yhteistyöverkostosta. Toimintamalli perustuu sopimuksiin ja toimijoiden välisiin kumppanuuteen. Turun Ohjaamon yhteistyökumppaneina toimii useita tahoja sekä taustaorganisaatioita. Yhteistyössä mukana ovat muun muassa TE-toimisto (Työ- ja elinkeinotoimisto), kuntien koulu- ja nuorisotoimi, sosiaali- ja terveystoimi, KELA, oppilaitokset, Nuorten Turku sekä kolmas sektori. (Turun Ohjaamo,2016).

Turun Ohjaamon toiminta käynnistyi 1.3.2015 ja se on saanut rahoituksen toimintaansa 28.2.2018 asti. Ensimmäiset kuukaudet painottuivat toiminnan organisoimiseen, tiedottamiseen ja asiakashankintaan. Turun Ohjaamossa työskentelee useita eri ammattialojen asiantuntijoita. Te-toimiston asiantuntija aloitti työskentelyn Turun Ohjaamossa syksyllä 2015 ja Ohjaamon hanketyöntekijöitä on tällä hetkellä kolme kappaletta. Turun Ohjaamo on ollut myös aktiivisesti mukana eri tapahtumien järjestämisessä. Elokuusta-lokakuuhun 2015 Turun Ohjaamo on järjestänyt kuusi isoa tapahtumaa, joihin oli ollut osallisena Ohjaamon lisäksi myös Turun Ohjaamon asiakkaat. Ohjaamo toimii jo yli 30 paikkakunnalla Suomessa ja ovat osana nuorisotakuun toteutusta. (Turun Ohjaamo, 2016.)

2.1 Opinnäytetyön tilaajan tarve ja tavoitteet

Toimeksiantajana opinnäytetyölle toimi Turun Ohjaamo. Toive opinnäytetyölle tuli talvella 2016 suoraan Turun Ohjaamon hankepääliköltä, jonka toiveena oli toteuttaa asiakastyytyväisyyskysely. Turun Ohjaamo oli silloin toiminut vuoden verran Turussa, koska hanke oli tuore ajankohta opinnäytetyölleni oli otollinen. Opinnäytetyön tilaaja halusi tehdä asiakastyytyväisyyskyselyn hankkeelle ja sen avulla selvittää asiakkaiden tyytyväisyyttä Turun Ohjaamon toimintaan, palveluiden ja toiminnan tarvetta sekä tiedonsaanti väyliä Turun Ohjaamosta. Asiakastyytyväisyyskyselyä ei oltu aikaisemmin tehty Turun Ohjaamolle, joten koin työn mielenkiintoiseksi, mutta myös haasteelliseksi. Asiakastyytyväisyyskyselylle ei ollut vertailukohdetta, mutta se teki myös kyselystä ainutlaatuisen.

Kysely toimi myös lähtökohtana koko opinnäytetyölleni ja sen pohjalta sain aiheen työlleni. Nuorten ohjaus- ja neuvontapalvelut etenkin nuorten työllistymiseen ja koulutukseen liittyvät palvelut ovat koko Turun Ohjaamon palveluiden keskipiste. Tilaajan toiveena olikin saada Turun Ohjaamon palveluihin kehittämisideoita ja sitä kautta saada uusia näkökulmia toiminnalle.

Asiakastyytyväisyyskyselyn kysymykset laadittiin keväällä 2016 yhteisessä palaverissa Turun Ohjaamon henkilökunnan toiveiden ja tarpeiden pohjalta. Kyselyn tavoitteena oli saada mahdollisimman kattava tieto Turun Ohjaamon palveluiden

tyytyväisyydestä, palveluiden tarpeesta ja saada kyselyyn vastaajilta kehittämideoita Turun Ohjaamon toiminnan parantamiseksi. Asiakastyytyväisyyskyselyn palautteella ja tuloksilla oli merkittävä rooli myös hankkeen jatkuvuuden kannalta. Ideana oli, että osana kyselyn tuloksilla voitaisiin osoittaa palveluiden tärkeys ja hyödyllisyys turkulaisille nuorille ja näin saada mahdollisesti myös jatkumoa Turun Ohjaamon toiminnalle.

Aineistonkeruu menetelmänä käytin opinnäytetyössäni myös haastatteluja. Haastatteleamalla Turun Ohjaamon henkilökuntaa sekä eri työllisyyspalvelujen asiantuntijoita, sain kehittämideoita tuoreelle hankkeelle ja uusia näkökulmia nuorten parempaan työllistymiseen. Haastatteluista kävi ilmi, muun muassa se, että nuorten oma aktiivisuus on lähtökohtana työllistymiselle ja haastavaa on saada yrityksiä mukaan hankkeseen työllistämällä nuoria. Haasteena oli myös vastata nuorisotakuun asettamiin tavoitteisiin ja saada hyvin alkaneelle hankkeelle jatkumoa hankekauden päättymisen jälkeenkin.

2.2 Turun Ohjaamon hankkeen rahoitus ja organisointi

Euroopan sosiaalirahasto (ESR) on myöntänyt suurimman osan rahoituksesta Turun Ohjaamon kolme vuotiselle hankkeelle. ESR:lle on asetettu erilaiset painopisteet sekä määritykset kuinka rahavaroja tulisi käyttää. Euroopan komissio ja EU maat yhdessä ovat kehittäneet painopisteet sekä määritykset rahoituskohteisiin. Keskeisin painopiste kohdistuu erityisesti nuorten työllistymiseen ja tarkoituksena on auttaa nuoria siirtymään koulusta työelämään tai kouluttamalla vähän koulutettuja työnhakijoita ja sitä kautta parannetaan heidän työnsaanti mahdollisuuksia. Sosiaalietuuksien turvin eläviä ja työttömiä ihmisiä autetaan saamaan töitä ja se on osa ”sosiaalisen osallistamisen” edistämistä. (Euroopan sosiaalirahasto,2016.)

ESR:n rahoitteisista hankkeista valtaosa osa liittyy ammatilliseen koulutukseen sekä se rahoittaa kymmeniätuhansia paikallisia, alueellisia ja kansallisia työllistymiseen liittyviä hankkeita kaikkialla Euroopassa. ESR on suurin Turun Ohjaamon hankkeen rahoittaja ja se on myöntänyt 75% rahoituksesta. Turun kaupunki on toinen rahoittaja ja se rahoittanut hanketta 25%. Rahoitusta hankkeelle on myönnetty yhteensä 920 126€. (Turun Ohjaamo, hankesuunnitelma 2014-20120,9.)

Ohjaamo-toiminta pohjautuu eri organisaatioiden tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelu- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden monipuoliseen, toisia täydentävään osaamiseen ja yhteistyöhön. Ohjaamon ja rahoittajien väliseen sopimukseen perustuva toimintamalli edellyttää toimijoiden välistä vahvaa kumppanuutta. Ohjaamo-malli tuo uudella tavalla yhteen nuorten palveluita tuottavia toimijoita, edistää yhdessä tekemistä, luo uusia toimintakäytäntöjä sekä kehittää monialaista ohjausosaamista. Ohjaamo-toiminnan perusajatukseksi on, että Ohjaamoissa työskentelevät ammattilaiset toimivat oman perusorganisaationsa (esimerkiksi kunta, TE-toimisto, oppilaitos, Kela) työntekijöinä sijoittuen yhteisiin Ohjaamo-tiloihin. Työpanos Ohjaamo-toimintaan voi vaihdella kokoaikaisesta ajoittaiseen päivystykselliseen yhteistyöhön. Monialaisten yhteistyökäytäntöjen kehittämiseksi ja ohjausosaamisen juurruttamiseksi myös perusorganisaatioiden toiminta on tärkeää, jotta Ohjaamoissa työskentelevät säilyttävät kiinteän yhteyden taustaorganisaatioihinsa. (Turun Ohjaamon hankesuunnitelma 2014-2020, 2.)

Ohjaamoissa työskentelevien ohjausosaamisen kehittämistä tukee opetus- ja kulttuuriministeriön ESR kokonaisuus .Ohjaamo-mallilla on yhtymäkohtansa valtiovarainministeriön vuosina 2015–2016 toteutettavaan nuorisotakuun kuntakokeiluun. Kuntakokeilun tavoitteena oli kunnan ja TE-hallinnon yhteistyötä tiivistämällä tehostaan nuorten palveluja. Ohjaamo-toiminnan kokeiluun (pilotointi) oli mahdollista hakea rahoitusta nuorisotakuun valtakunnallisesta ESR-osioista. Ohjaamo- toiminnan kokeilun tavoitteena oli pyrkiä suunnitelmallisesti juurruttamaan Ohjaamo-malli osaksi alueiden ja paikkakuntien pysyvää toimintaa hankkeen alusta alkaen. (Turun Ohjaamon hankesuunnitelma 2014-2020,2.)

Keski-Suomen ELY-keskus (Elinkeino-,liikenne ja ympäristökeskus) toimii nuorisotakuun valtakunnallisen ESR-kokonaisuuden vastuutahona ja se tiedottaa valtakunnallisen osion ESR-rahoituksen hakuajoista. Keski-Suomen ELY-keskus myös toteuttaa toimenpide kokonaisuutta koordinoivaa Kohtaamo-hanketta. Kohtaamo-koordinaatiohanke jatkaa Ohjaamo-mallin valtakunnallista kehittämistä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, liittyy yhteen Ohjaamo-verkoston ja kehittämistyötä, levittää ja juurruttaa hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja sekä seuraa ja arvioi toimintaa. Hankkeen tehtäviin kuuluu myös valtakunnallisen

nettiohjauspalvelun kehittäminen. (Turun Ohjaamon hankesuunnitelma 2014-2020,4.)

2.3 Turun Ohjaamon hankkeen tavoitteet

Hankkeen rahoittajat eli tässä tapauksessa ESR ja Turun kaupunki, vaativat tietyt tavoitteet hankkeelle. Tavoitteiden täytyy olla määrällisiä sekä laadullisia ja niiden täytyy ohjata toimintaa. Rahoittajat seuraavat hankkeen toimintaa ja asetettujen tavoitteiden tulee hankkeen toimesta täyttyä. Turun Ohjaamon toimintaa raportoidaan rahoittajien lisäksi myös kaupunginhallitukselle kaksi kertaa vuodessa.

Turun Ohjaamon hankesuunnitelmasta kävi ilmi, että koko hankkeen tavoitteena oli luoda nuorille matalankynnyksen palvelupiste, joista kaikki nuorille suunnatut palvelut löytyisivät saman katon alta. Palvelut Turussa ovat hajallaan eri sektoreilla ja tästä syystä huonosti nuorten tavoitettavissa. Hankkeen keskeisimmät tavoitteeksi asetettiin työllisyyden hoidon kumppanuusverkoston jäntevöittäminen, palveluiden vaikuttavuuden tehostaminen ja kehittää vaikeimmin työllistyvien nuorten palveluja. (Turun Ohjaamo, hankesuunnitelma 2014-2020,5.)

Hankkeen alussa vuonna 2015 tavoitteena oli luoda ja vahvistaa yhteistyötä sopimalla uusista työkäytännöistä alueen oppilaitosten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa siten, että yhteistyön vaikuttavuus paranee ja sitä voidaan mitata. Jatkuva vuorovaikutteinen palvelumuotoilu ja kuntalaisten osallistaminen palveluiden kehittämiseen on yksi tärkeä tavoite. Erityisesti nuorten osallisuus toimintaan ovat hankkeen onnistumisen edellytys ja toimintaan osallistuminen voi tapahtua eri vaiheissa nuoren elämää. Prosessin aikana nuori saa avun oman elämäntilanteeseen liittyvissä kysymyksissä, jotka liittyvät usein koulutukseen ja työllistymiseen. Lopputuloksena pitäisi olla koulutukseen tai työllistymiseen johtavan ratkaisun löytäminen. Turun Ohjaamon kriittiseksi menestystekijäksi on nostettu asiakasohjauksen kehittäminen yhdessä sopimuskumppaneiden ja verkoston kanssa. Joka neljännesvuosi asiakasmäärää seurataan ja sille kehitetään mittarit ja valvontasuunnitelma. (Turun Ohjaamo, hankesuunnitelma 2014-2015,5.)

Keskeisin osa Turku-strategiaa 2029 on kuntalaisten osallisuus palvelujen kehittämiseksi. Nuorten opiskelijoiden mukaantulo sekä yhteistyö korkeakoulujen kanssa ovat tärkeä osa Turun Ohjaamon nuorten palvelujen kehittämistä. Nuorten osallisuudelle oli asetettu kolme tavoitetta vuosille 2015-2018. Ensimmäinen tavoite oli nuorten kuuleminen ennen hankkeen aloittamista sekä sen aikana. Nuorille tarkoitettuja kuulemistilaisuuksia pidetään kaksi kertaa vuodessa ja ne koskee Turun Ohjaamon työtettä, toimintaa sekä sen vaikuttavuutta. Toteutus tehdään yhteistyössä Varsinais-Suomen Elinkeino-liikenne ja ympäristökeskuksen (ELY) kanssa. Toinen tavoite oli tuottaa kuntoutukseen, koulutukseen ja työllistämiseen tähtäävät palvelut niin, että se on nuorelle selkeä ja sitä voi tarjota monikanavaisesti. Tavoite toteutetaan yhteistyössä TE-hallinnon sekä oppilaitosten kanssa. Kolmas nuorten osallisuudelle asetettu tavoite oli sitouttaa nuoria kaupunginvaltuutettuja yli puoluerajojen ja sitä kautta ylläpitää keskustelua nuoristyöttömyyden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemisestä. Tavoitteena olisi saada palvelut pysyväksi hankkeen päättyessä 2018. (Turun Ohjaamo, hankesuunnitelma 2014-2020,5.)

2.4 Turun Ohjaamon kokonaisuus ja toimijat

Tässä osiossa opinnäytetyötä selvitän Turun Ohjaamon kokonaisuutta sekä siihen liittyviä toimijoita. Turun Ohjaamo toimii useiden taustaorganisaatioiden ja yhteistyökumppaneiden avulla ja olen listannut tähän osioon keskeisimmät työllistymiseen liittyvät palveluntarjoajat. Turun Ohjaamosta asiakas saa tarvittaessa palveluja moninaisesti ja on pyritty luomaan mahdollisimman kattava palveluntarjoaja turkulaisille nuorille. Tästä syystä yhteistyökumppaneita, toimijoita sekä taustaorganisaatioita Turun Ohjaamon yhteydessä on useita. Useimmat taustaorganisaatiot ja toimijat ovat mukana nuorten työllistymiseen liittyvissä palveluissa. Työllistymiseen liittyviä palveluita tarjoaa Turun Ohjaamossa TE-toimisto, kaupungin työllisyyspalvelukeskus, Varsinais-Suomen alueen yritykset, työpajat, kaupungin toimialat työllistäjänä sekä kolmas sektori. (Turun Ohjaamo hankesuunnitelma, 2014-2016,2.)

KOHO

KOHO-toiminta on osa Turun Ohjaamo. KOHO:n palvelut on tarkoitettu alle 30-vuotiaille ensisijaisesti turkulaisille nuorille. Asiakas voi varata ajan urasuunnittelijalle, joka kartoittaa asiakkaan tilanteen ja ohjaa työllistymisestä pois asiakkaan toiveiden ja kiinnostuksen perusteella. KOHO tarjoaa myös palvelua erityistukea tarvitseville nuorille syvennettyjen palveluiden avulla. Syvennetyt palvelut ovat muun muassa terveydentilan ja työkyvyn kartoitus, kuntouttava työtoiminta sekä mahdollisuus työkokeiluun tai tukityöpaikan saaminen. Myös asiakkaan sosiaalityöntekijä tai työvoimaneuvoja voi varata ajan KOHOon. (Turun kaupunki, 2016.)

Nuorten Turku

Turun Ohjaamoon kuuluu myös Nuorten tieto- ja neuvontapalvelu, jonka palveluja tarjoaa Nuorten Turku. Nuorten Turku aloitti toimintansa Turussa vuonna 2003 ja siirtyi Turun Ohjaamon tiloihin 1.3.2015. Nuorten Turku on tarkoitettu kaikille alle 29-vuotiaille turkulaisille nuorille. Nuorten Turku on matalankynnyksen palvelupiste, josta nuori voi tulla kysymään neuvoa ja apua mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Nuorten Turku tarjoaa tietoa, ohjausta, tukea ja neuvontaa esimerkiksi asunnonhakuun liittyvissä asioissa, erilaisten lomakkeiden ja hakemusten täytössä, vapaa-ajan harrastemahdollisuuksista sekä tarjoaa kansainvälisiä mahdollisuuksia. Nuorten Turussa asiakas voi hakea tietoa itsenäisesti tai yhdessä työntekijän kanssa. Nuoret voi hyödyntää Nuorten Turun palvelupistettä sen aukioloakana, josta löytyy erilaisia lomakkeita, tietomateriaaleja ja asiakkaiden käytössä on kolme tietokonetta jotka mahdollistaa nuorten internetin käytön ja tietojen hakemisen. Nuorten Turun toimipisteeltä saa myös ohjausta oikean tietolähteen luokse, jos palvelupisteellä ei ole kyseistä palvelumuotoa tai tietoa tarjolla. Toimipisteellä nuori voi myös tulostaa, skannata ja kopioida maksutta. (Turun kaupunki, 2016.)

Nuorten Turussa on mahdollisuus tehdä yhdessä työntekijöiden kanssa työnhakemuksia, ansioluetteloita, työhaastatteluharjoituksia sekä videoansioluetteloita. Palvelut on painottunut erityisesti alaikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille suunnattuihin työnhakupalveluihin. Nuori voi tulla Nuorten Turkuun ilman ajanvarausta milloin tahansa tai varata oman ajan ajanvarauksella. Yhteyttä

palvelupisteeseen saa käymällä paikan päällä (Yliopistonkatu 25), puhelimitse, sähköpostilla tai Nuorten Turku Facebook-sivuston kautta. Laaja verkostoyhteistyö sekä yhteistyö paikallisten ja muiden yhteistyökumppaneiden, Turun Ohjaamon sekä oman organisaation kanssa on ensisijaisen tärkeää, koska se mahdollistaa muun muassa erilaisten tapahtumien järjestämisen. (Turun kaupunki, 2016.)

POP UP

Turun Ohjaamon Pop-up toiminta on viikottainen vierailevien verkostokumppaneiden palvelufoorumi, jossa palvelut tuodaan sinne missä asiakas on. Pop-up palveluihin kuuluu asumisneuvonta, josta saa asumiseen ja asunnon hakuun liittyvää tukea, nuorten seksuaaliterapeutin palveluja, psykiatrisen sairaanhoitajan palveluja, aikuiskoulutusneuvontaa sekä sosiaalneuvontaa, joka neuvoo muun muassa toimeentulohakemuksiin liittyvissä asioissa. Pop-up toiminta tarjoaa myös mahdollisuuden työhaastatteluihin. Pop-up palveluja tarjoaa Turun seudun Nuorisoasunnot Ry ja Turun kaupungin perhe- ja sosiaalipalvelut. Turun Ohjaamon Pop-up toiminnassa ovat mukana myös: Turun aikuiskoulutuskeskus, Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuskeskus, velkaneuvontayhdistykset esimerkiksi Sininauha, urheiluseurat, seurakunta, yritykset, Nuorisoasema, Tyttöjen talo, Poliisi sekä Puolustusvoima. (Turun Ohjaamo, 2016.)

Muita palveluja

Turun Ohjaamo toimii yhteistyössä monien palveluntarjoajan, yhteistyökumppaneiden ja taustaorganisaatioiden kanssa. Edellä olen maininnut varsinkin opiskeluun, koulutukseen ja työllistymiseen liittyviä palveluntarjoajia. Turun Ohjaamosta löytyy myös paljon muita palveluita ja tarjolla on myös syvennettyjä palveluita. Turun Ohjaamon kanssa toimii yhteistyössä muun muassa Nuorten taide- ja toimintatalo VIMMA, Nuorten työpaja Fendari, Kansaneläkelaitos, Työ- ja elinkeinotoimisto, Helsingin diakonissalaitos (VAMOS), oppilaitokset, kuntien koulu- ja nuorisotoimi, Turun kaupunki, Nuorten tuettu asuminen, etsivä nuorisotyö, Sininauha Ry sekä kolmas sektori. Turun Ohjaamon toimipisteellä on myös käytettävissä sovittuina

aikoina sosiaalityöntekijän (syksy 2016) ja sairaanhoitajan (syksy 2016) palvelut. (Turun Ohjaamo,2016.)

3. TURUN OHJAAMON ASIAKKAAT JA TYÖLLISTÄMISPALVELUT

Työttömäksi henkilöksi määritellään sellainen, joka on työtä vailla, on etsinyt työtä aktiivisesti neljän viikon aikana palkansaajana tai yrittäjänä tai pystyy aloittamaan työt kahden viikon aikana. Työttömäksi määritellään myös henkilö, joka on toistaiseksi lomautettu. Pitkäaikaistyötön on sellainen, joka on ollut yhtäjaksoisesti työttömänä yli vuoden. Myös niin sanottuja piilotyöttömiä on paljon myös Varsinais-Suomen alueella. Piilotyötön on työvoiman ulkopuolella oleva henkilö, joka haluaisi tehdä töitä, mutta ei ole syystä tai toisesta TE-toimiston rekisterissä tai ilmoittautunut työnhakijaksi. Syynä ovat usein työnhausta luopuminen, opiskelu tai terveydelliset syyt. Nuorisotakuun ansiosta Etsivä nuorisotyötä tehdään nyt kaikkialla Suomessa ja sillä on merkittävä rooli syrjäytyneiden nuorien ja piilotyöttömien nuorten keskuudessa. Etsivä nuorisotyön tarkoituksena on löytää syrjäytyneet nuoret palveluiden piiriin. (Tilastokeskus,2016.)

3.1 Turun Ohjaamon asiakkaat

Turun Ohjaamon asiakkaina on ensisijaisesti kaikki 16-29- vuotiaat turkulaiset nuoret, jotka tarvitsevat apua ja ohjausta muun muassa elämänhallintaan, urasuunnitteluun, sosiaalisiin valmiuksiin, kouluttautumiseen ja työllistymiseen liittyvissä asioissa. Nuoremmalle kohderyhmälle palveluja tarjoaa samassa osoitteessa toimiva VAMOS. (Turun Ohjaamo,2016.)

Ensisijaisesti Turun Ohjaamon asiakkaat hakevat apua ja palvelua työllistymiseen liittyvissä asioissa. Turun Ohjaamosta löytyy useita työllistymiseen liittyviä palveluntarjoajia eri elämäntilanteista riippumatta. Turun Ohjaamossa työskentelee työelämäkoordinaattori, joka antaa yksilöllistä palvelua työllistymiseen liittyvissä asioissa. Työelämäkoordinaattori auttaa työttömiä nuoria työnhaussa, kartoittaa

asiakkaan elämäntilannetta, työllistää työttömiä nuoria, tarkastaa asiakkaan etuudet ajantasalle (toimeentulotuki, työmarkkinatuki, asumistuki, sairaspäiväraha), auttaa asunnon haussa sekä mahdollistaa kuntouttavaan työtoimintaan. (Turun Ohjaamo,2016.)

Työelämäkoordinaattorin asiakkaat ovat pääsääntöisesti 18-30-vuotiaita, jotka ovat vailla töitä ja heillä on tarve henkilökohtaiseen tapaamiseen työllistymiseen ja elämänhallintaa liittyvissä asioissa. Asiakkaalla on mahdollisuus kuntouttavaan työtoimintaan, työkokeiluun, tehdä urasuunnitelma ja sitä kautta hankkia koulutus. Työelämäkoordinaattori tekee yhteistyötä muun muassa TE-toimiston kanssa. TE-toimiston työntekijällä on tiedot Turun kaupungin tarjoamista avoimista työpaikoista ja hän tekee yhteistyötä eri yritysten kanssa Varsinais-Suomen alueella. (Turun Ohjaamo,2016.)

KOHO toiminta on osa Turun Ohjaamon palveluja ja siinä työskentelee myös nuorten työllistymiseen vaikuttavat urasuunnittelijat. Turun Ohjaamossa työskentelee tällä hetkellä kolme urasuunnittelijaa. Urasuunnittelija auttaa työllistymisessä, koulutukseen liittyvissä asioissa ja tekee jatkosuunnitelman elämäntilanteesta riipumatta. Urasuunnittelijan asiakkaat ovat pääsääntöisesti 19-22-vuotiaita, mutta myös alaikäiset (15-17-vuotiaat) saavat palvelua yhteistyössä vanhempien kanssa. Yleisemmin asiakkaat hakevat urasuunnittelijalta apua, jos opinnot ovat keskeytyneet tai he ovat jääneet ilman koulupaikkaa tai ovat jääneet työttömiksi. Urasuunnittelija tarjoaa erityistukea niitä tarvitseville ja osa siitä on kuntouttava työtoiminta. Asiakkaalle tehdään tilannekartoitus haastattelemalla ja kuunnellaan asiakkaan toiveet. KOHOssa urasuunnittelijalla on laaja verkostoyhteistyö muun muassa Turun kaupungin, sosiaalityöntekijöiden, TE-toimiston, terveydenhoitajan, työllisyyspalvelukeskuksen, jälkihuollon tukihenkilöiden sekä Etsivä nuorisotyön kanssa. Laaja yhteistyö eri verkostokumppaneiden kanssa mahdollistaa myös hyvät vaikuttamismahdollisuudet, jonka ympärillä on moninainen osaaminen. (Turun Ohjaamo,2016.)

Turun Ohjaamossa työskentelee myös oma TE-palveluiden työntekijä, joka vastaa nuorten työllistymiseen ja koulutukseen liittyvissä asioissa. Asiakkaat ovat yleensä yli 17-vuotiaita peruskoulun käyneitä työttömiä nuoria. TE-palveluiden työntekijä tekee

asiakkaalle tilannekartoituksen, ohjeistaa työnhakuun liittyvissä kysymyksissä ja antaa asiointiohjeita virastoissa (Kela, Te-toimisto) Asiakkaan tilannekartoituksen myötä tehdään myös mahdollisesti työllistymissuunnitelma. Asiakkaalla on mahdollista saada apua tilanteesta riippuen palkkatuetuun työhön, työkokeiluun, Kelan palveluihin, toimeentulotukiasioihin ja se toimii yhteistyössä sosiaalityöntekijän kanssa. TE palveluiden työntekijän keskeisimmät työtehtävät on tarjota nuorille tukityöpaikkoja (kuntouttava työtoiminta), työllistää nuoria, tehdä työkyvyn arviointi, selvittää opiskelukyky, ohjata tarvittaessa jatkokoulutukseen, ohjeistaa ”oikealle polulle” ja sosiaalietuuksien tarkastaminen. (Turun Ohjaamo, 2016.)

Turun Ohjaamon tieto- ja neuvontapalvelut ovat avoinna turkulaisille nuorille. Toiminta suunnitellaan yhdessä Turun nuorisopalveluiden kanssa ja jo olemassa olevan Turun nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden (Nuorten Turku) kanssa. Ohjausta saa muun muassa työn- ja kesätyönhakuun (CV:n tekeminen, nettihakemusten täyttäminen, työhaastatteluharjoitukset). Työnhakuneuvonta Turun Ohjaamossa on suunnattu erityisesti nuorille, joilla ei ole vielä paljoakaan työkokemusta (peruskoululaiset, toisen asteen opiskelijat jne). Turun Ohjaamosta saa apua myös asunnon etsimiseen, kansainvälisiin mahdollisuuksiin, harrastuksiin ja vapaa-aikaan liittyvissä asioissa sekä erilaisten lomakkeiden täytössä. Palvelua tarjoaa Turun kaupungin nuorisopalvelujen NuortenTurku. (Turun Ohjaamo, 2016.)

Turun Ohjaamon työnhakupalvelussa asiakas saa ohjausta ja vinkkejä työnhakuun liittyvissä kysymyksissä. Turun Ohjaamossa voi selvittää mahdollisuuden työkokeiluun tai palkkatuetuun työhön ja saada tietoa työllistymisen eri vaihtoehtoista sekä neuvontaa TE-toimiston palveluissa. Turkulaisille työttömille työnhakijoille on tarjolla erilaisia työmahdollisuuksia Turun kaupungilla sekä yrityksissä. Palvelua tarjoaa Varsinais-Suomen TE-toimisto ja Turun Ohjaamon työelämäkoordinaattori. Koulutusneuvonta antaa tietoa ja neuvontaa opiskeluun liittyvissä asioissa sekä siellä on mahdollisuus kartoittaa erilaisia koulutusvaihtoehtoja, miettiä omaa uravalintaa sekä tehdä koulutushaut tuetusti. Palvelua tarjoaa Ohjaamon koulutuskoordinaattori. (Turun Ohjaamo, 2016.)

Ohjaamon syvennettyjä palveluja voi hyödyntää silloin kun työmarkkinoille ja koulutukseen pääsy vaatii enemmän ohjausta ja mukana kulkemista. Syvennettyjen

palveluiden kautta on myös mahdollisuus kuntouttavaan työtoimintaan tai palkkatuettuun työhön. Mahdollisuus on myös terveydentilan selvitykseen, jolloin ajan saa urasuunnittelijalta. Palvelua tarjoaa työllisyyspalvelukeskus KOHO-toiminta. (Turun Ohjaamo,2016.)

3.2 Keskeisimmät työllistymispalvelut

Turun ohjaamon tieto-ja neuvontapalvelut ovat avoinna turkulaisille nuorille. Toiminta suunnitellaan yhdessä Turun nuorisopalveluiden kanssa ja jo olemassa olevan Turun nuorten tieto-ja neuvontapalveluiden (Nuorten Turku) kanssa. Ohjausta saa muun muassa työn-ja kesätyönhakuun (CV:n tekeminen, nettihakemusten täyttäminen, työhaastatteluharjoitukset). Työnhakuneuvonta Turun Ohjaamossa on suunnattu erityisesti nuorille, joilla ei ole vielä paljoakaan työkokemusta (peruskoululaiset, toisen asteen opiskelijat ja niin edelleen). Turun Ohjaamosta saa apua myös asunnon etsimiseen, kansainvälisiin mahdollisuuksiin, harrastuksiin ja vapaa-aikaan liittyvissä asioissa sekä erilaisten lomakkeiden täytössä. Nuorten Turussa voi myös tulostaa, skannata ja kopioida maksutta. Palvelu on avoinna myös ulkopaikkakuntalaisille. Palvelua tarjoaa Turun kaupungin nuorisopalvelujen NuortenTurku. (Turun Ohjaamo,2016.)

Turun Ohjaamon työnhaku palvelussa asiakas saa ohjausta ja vinkkejä työnhakuun liittyvissä kysymyksissä. Turun Ohjaamossa voi selvittää mahdollisuuden työkokeiluun tai palkkatuettuun työhön ja saada tietoa työllistymisen eri vaihtoehtoista sekä neuvontaa TE-toimiston palveluissa. Turkulaisille työttömille työnhakijoille on tarjolla erilaisia työmahdollisuuksia Turun kaupungilla sekä yrityksissä. Palvelua tarjoaa Varsinais-Suomen TE-toimisto ja Turun Ohjaamon työelämäkoordinaattori. Koulutusneuvonta antaa tietoa ja neuvontaa opiskeluun liittyvissä asioissa sekä siellä on mahdollisuus kartoittaa erilaisia koulutusvaihtoehtoja, miettiä omaa uravalintaa sekä tehdä koulutushaut tuetusti. Palvelua tarjoaa Ohjaamon koulutuskoordinaattori. (Turun Ohjaamo,2016.)

Ohjaamon syvennettyjä palveluja voi hyödyntää silloin kun työmarkkinoille ja koulutukseen pääsy vaatii enemmän ohjausta ja mukana kulkemista. Syvennettyjen

palveluiden kautta on myös mahdollisuus kuntouttavaan työtoimintaan tai palkkatuettuun työhön. Mahdollisuus on myös terveydentilan selvitykseen, jolloin ajan saa urasuunnittelijalta. Palvelua tarjoaa työllisyyspalvelukeskus KOHO-toiminta. (Turun Ohjaamo,2016)

3.3 Syvennetyt palvelut

Syvennetyt palvelut tähtäävät kuntoutuksen työmarkkinoille, koulutukseen ja työllistymiseen. Ideana on että nuori saa tarvitsemansa tiedon, tuen ja avun koko palveluprosessin ajan, jonka tavoitteena on kouluttautuminen tai työllistyminen. TE-palvelut on keskeisin Turun Ohjaamon syvennetyjen palveluiden työkalu. TE-palveluiden asiakaskunta on yleensä yli 17-vuotiaat peruskoulun käyneet työttömät, jotka ovat vailla ammatillista koulutusta tai heillä ei ole oikeutta työttömyysturvaan. Asiakaslähtöisyys ja yksilöllisyys ovat TE-palvelujen edellytykset. Palvelu räätälöidään asiakkaalle sopivaksi, tehdään kartoitus sekä mahdollinen koulutus/työllistymissuunnitelma. Työntekijä kertoo TE-palveluista, ohjeistaa työttömäksi ilmottautumista, tekee työkykyarvonnin, ohjeistaa eri koulutusmahdollisuuksista, mahdollistaa työkokeilun työmarkkinatuella, työllistää (Turun kaupunki,yritykset). Työllistymismahdollisuudet ovat kuntouttava työtoiminta, palkkatyö, työllistyminen työmarkkinatuella tai työkokeilu. TE-palveluiden työntekijä tekee yhteistyötä eri tahojen ja taustaorganisaatioiden kanssa kuten eri yritysten, sosiaalityöntekijän, Kelan, TE-toimiston ja Turun kaupungin kanssa. (Turun Ohjaamo,2016.)

Syvennetyjä palveluja tarjoaa myös työelämäkoordinaattori ja KOHO toiminnan urasuunnittelijat , joiden asiakasryhmä ovat 15-30-vuotiaat. Vamoksen syvennetyjä palveluja tarjotaan 12-19-vuotiaille turkulaisille nuorille ja se on pääsääntöisesti intensiivistä yksilövalmennusta niille jotka tarvitsevat apua ja tukea arjessaan kotona,koulussa kuin myös vapaa-ajalla. Työskentelyssä käytetään pääsääntöisesti toiminnallisia menetelmiä. Työntekijät räätälöivät asiakkaille tarpeelliset toimintatavat ja yksi tapa on ”omin jaloin” menetelmä, johon kuuluu yhdeksän käyntikertaa. Omin jaloin menetelmässä käsitellään laajasti eri osa-alueita nuoren elämään liittyen. Maahanmuuttaja nuorille on kesäkuussa 2016 käynnistynyt Osallisuuden polku-

hanke, joka on tarkoitettu kaikille vasta Suomeen tulleille maahanmuuttaja nuorille. Hankkeen tarkoitus on tarjota apua ja tukea muun muassa asumiseen ja koulutukseen liittyvissä asioissa. (Vamos Turku,2016.)

Nuorisotakuu

Hallitukselle valmisteltiin esitykset nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamiselle, jonka aloitteen tekijä oli Työ ja- elinkeinoministeriö ja siitä syntyi Nuorisotakuu.

Nuorisotakuu sai alkunsa hallitusohjelmasta kesäkuussa 2011, joka toteutettaisiin niin, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle voidaan tarjota työpaikka,harjoittelu-tai opiskelupaikka, työpaja ja kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Nuorisotakuu tuli voimaan vuonna 2013. (Nuorten yhteiskuntatakuu, 2012,6.)

Nuorisotakuun toteuttaminen Turun Ohjaamon toiminnassa on haastellista, jos nuorten työllistymiseen ja koulutukseen myönnettyjä määrärahoja vähennetään tai se kohdistetaan vain tietyille asiakasryhmälle. Palkkatuet, työkokeilu, työvoimakoulutukset ynnä muut työllistymiseen liittyvät tukitoimenpiteet ovat tärkeä osa nuorten ohjausta. Nuoret sitoutuvat ja kiinnittyvät palveluihin, jos heille on siitä selkeästi hyötyä. Turun Ohjaamon toiminnan käynnistyessä nuorten osallistaminen Ohjaamon toimintaan on ollut tärkeää ja yhteistyössä siinä on ollut mukana muun muassa Humakin opiskelijat vuonna 2015 tuotteistamalla palveluita yhdessä nuorten kanssa. Sosiaalinen media on ollut hyvä tiedon väylä tapahtumien järjestämisessä esimerkiksi Raiteille festarin nuorten toimitus Turun Ohjaamossa. Nuoret ovat päässeet vaikuttamaan myös Turun Ohjaamon tilojen suunnitteluun sekä sisustamiseen, mukana toteutuksessa on ollut myös Turun Nuorten paja Fendari. (Turun Ohjaamon toiminta, diat 1.3-30.11.2015.)

Nuorten työttömyys, syrjäytyminen tai ilman koulutuspaikkaa jäävät nuoret ovat yhteiskunnan huolenaihe. Vuonna 2011 ennen kuin nuorisotakuu oli voimassa Suomessa oli noin 110 000 20-29-vuotiasta nuorta, joilla ei ollut peruskoulun jälkeistä tutkintoa, syrjäytyneitä nuoria oli noin 40 000 ja ja nuoret, jotka eivät olleet missään tilastoissa niin sanotusti kadonneita oli noin 25 000. Suomessa koulutusjärjestelmä on tehokas ja laadullisesti hyvä, mutta siitä huolimatta on paljon nuoria, jotka eivät

voi hyvin. Nuorten jatkokoulutusta ja työhön siirtymistä hidastavat tai jopa estävät muunmuassa lisääntyneet terveys- ja mielenterveysongelmat. Nuorten syrjäytyminen maksaa vuodessa yhteiskunnalle satojamiljoonia euroja, siksi tarvitaan rakenteellisia ratkaisuja ja tahtoa investoida nuoriin pitkällä aikavälillä. Hallitus oli varannut 60 miljoonaa euroa nuorisotakuun toteutukselle, mutta sillä ei kyetä ratkaisemaan kaikkia nuorten työllistymiseen, koulutukseen ja osallisuuteen liittyviä ongelmia. Sen takia täytyi löytää keino, jolla saadaan laskettua nuorten työttömyyttä, lisätä mahdollisuuksia jatkokoulutukseen ja ennenkaikkea nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn. (Nuorten yhteiskuntatakuu, 2012,6.)

Nykyään nuorisotakuu toteutuu monialaisena ja moniammatillisena yhteistyönä eri toimijoiden kesken, esimerkiksi TE-palvelut, Etsivä nuorisotyö, työpajatoiminta ja kuntoutuspalvelut (sosiaali- ja terveyspalvelut) ovat osana nuorisotakuun toteutusta. Myös kuntien työntekijät ovat aktiivisesti mukana auttamalla nuoria heidän arjessaan kouluissa, oppilaitoksissa, terveysasemilla ja nuorisotiloissa. Kunnat tekee paljon myös yhteistyötä nuorisojärjestöjen kanssa, jotka tarjoavat nuorille erilaisia palveluja. Nuorisotakuu antaa mahdollisuuden kaikille alle 25- vuotiaille ja alle 30-vuotiaille vastavalmistuneille työllistymään tai kouluttautumaan. Työpaikka voi olla nuoren elämäntilanteesta riippuen kaupungin järjestämä tai itse hankittu, kuntouttava työtoiminta, työpaja tai työkokeilu ja opiskelu mahdollisuuksia on muun muassa oppisopimuskoulutus, lukio, toisenasteentutkinto ja erikoisammattitutkinto. Nuorisotakuun yksi asetetuista tavoitteista on järjestää koulutus tai työpaikka viimeistään kolmen kuukauden sisällä työttömäksi ilmoittautumisesta. (Nuorisotakuu,2016.)

Hallitus teki hienon suunnitelman nuorisotakuun toimeenpanosta ja asetti sille tavoitteet, mutta se ei ole tuottanut aivan odotettua tulosta. Ylen Ajankohtainen kakkonen teki vuonna 2013 kyselyn, johon vastasi 66 etsivän nuorisotyön työntekijää sekä nuorten työpajatoiminnan vetäjiä. Kyselyn vastausten perusteella valtaosa oli pettynyt TE-toimistojen palveluihin, kuntoutuksen vähyyteen ja resursseihin. Erityisesti syrjäytyneitä nuoria ei tavoitettu nuorisotakuun toimeenpanosta huolimatta. TE-toimistojen palveluja koskevaa lainsäädäntöä muutettiin nuorisotakuun toimesta, mutta silti se saa kyselyn perusteella paljon kritiikkiä. Kyselyyn vastanneiden kommentit olivat muun muassa *”Nuorta ei ohjata oikeaan palveluun oikeaan aikaan,*

koska TE-toimiston virkailija ei tapaa nuorta henkilökohtaisesti tai hänellä ei ole riittävästi aikaa tutustua nuoreen ja löytää yhteistyössä hänen verkostonsa kanssa oikea reitti nuorelle eteenpäin. Usein nuorelle etsitään nopeasti jokin vaihtoehto ja sitten katsotaan toimiiko se. Ratkaisut lyövät joskus toisiaan korville.” , ”Nuorten on vaikea ymmärtää virkailijoiden käyttämiä termejä. Tämän vuoksi he eivät ole usein tietoisia oikeuksistaan ja mahdollisuuksistaan. Työkokeilun sisältöön liittyvät epäselvyydet ovat käytännössä estäneet monen nuoren sijoittumisen työpajoille.” Ongelmaksi koettiin myös se, että nuori on saattanut olla TE-toimiston kirjoilla useita kuukausia ilma, että on tavannut ainuttakaan virkailijaa koko työttömänä oloaikana. Etsivä nuoristyö ja työpajatoiminta edesauttavat nuorten työllistymisessä ja koulutuksessa nuorisotakuun voimin, mutta silti ilmenee ristiriitoja TE-toimistojen taholta. ”Kun työpajan tai etsivän nuorisotyön kautta on löydetty nuorelle takuun edellyttämä joustava ja räätälöity ratkaisu, se on saattanut kuitenkin jäädä toteutumatta. Syynä on se, että löydetty ratkaisumalli ei ole käynyt TE-toimistolle, koska sitä ei ole etukäteen kirjattu nuoren työllistymissuunnitelmaan. Tästä on seurannut nuorelle kuukausien odottelu toimeentulona kotona.” ”Koska nuorten työpajatoiminnan tulisi olla matalan kynnyksen toimintaa, ei lainsäädännöllä pitäisi rakentaa kynnyksiä, vaan poistaa niitä!”. (Yle Uutiset,2013.)

Voimassa oleva lainsäädäntö koetaan haasteelliseksi myös TE- toimistoissa. Varsinais-Suomen TE-toimiston työntekijä pohtii voisko syynä olla se, että nuorisotakuun tavoitteet koetaan epärealistisiksi suhteessa vallitsevaan huonoon taloustilanteeseen sekä myönnettyihin määrärahoihin nähden. Nuoren oma aktiivisuus on myös merkittävässä asemassa osana nuorisotakuun toteutumista. Kaikki nuoret eivät ole aktiivisia tai pysty ratkaisemaan oman elämäntilanteessa olevia ongelmia . Nuorisotakuun johdosta on ehkä liikaa tukeuduttu ulkopuoliseen tahoon ja kykyyn auttaa. Tämä tarkoittaa konkreettisesti sitä, ettei nuorisotakuun asettamat tavoitteet kohtaa nuorisotakuun piirissä toimivien eri organisaatioiden ja tahojen kanssa tai heillä on ristiriitaiset näkemykset asioiden toimivuuden kanssa. (Nuorisotakuu, 2016.)

Nuorten työllistyminen ennaltaehkäisee syrjäytymistä

Nuorisotakuu on työllistänyt Turun työllisyysmäärärahoilla useita nuoria tammi-elokuun 2016 aikana. Tammi-toukokuun 2016 Turun Ohjaamossa on asiakkaina on ollut yli 800, joista on työllistynyt yli 100 nuorta. Erilaisiin tapahtumiin on ollut osallisena toistasataa nuorta ja kävijöitä on arviolta Turun Ohjaamossa yli 300 kuukaudessa. (Turun Ohjaamo,2016.)

Nuorten työttömyyteen yleisimmin vaikuttavat seikat ovat heikko koulutus ja syrjäytyminen. Eniten ennakkoluuloja, rasismia ja syrjintää kokevat maahanmuuttajat, vammaiset nuoret ja romaanit työnantajien toimesta. Työnanatajien kielteiset asenteet ja ennakkoluulot vaikeuttavat myös pitkäaikaissairaiden nuorten työhön pääsyä. Vanhempien alhainen koulutustaso, nuoren huono koulumenestys, yksinhuoltajat ja erilaiset oppimisvaikeudet voivat olla osittain yksilötekijöitä nuoren syrjäytymiseen. Myös lisääntynyt nuorten asunnottomuus, mielenterveysongelmat ja päihdeongelmat ovat vakavia yhteiskunnallisia ongelmia joiden seuraukset ovat pitkäkestoisia. Varusmies- ja siviilipalveluksen ulkopuolelle jääneet nuoret miehet kuuluvat myös syrjäytymisriskiryhmään. Syrjäytymisen syynä ovat yleisimmin psyykkiset ja sosiaaliset ongelmat,päihteiden ongelmakäyttö ja taloudelliset ongelmat. (Nuorten yhteiskuntatakuu 2012, 18.)

Työvoimapolitiikan toimenpiteillä osa syrjäytyneistä nuorista tai nuoret, jotka ovat siirtymässä peruskoulusta jatko-opintoihin on mahdollista saada työkokemusta. Nämä toimenpiteet ovat esimerkiksi työkokeilu ja työharjoittelu mahdollisuudet TE-palveluiden kautta. Nuori saa työkokemusta ja samalla he tutustuvat työelämään. Ongelma on siinä, ettei TE- toimisto tavoita kaikkia nuoria ja syrjäytyneiden nuorten osuus on isompi mitä todellisuudessa tilastoissa kerrotaan, koska he eivät ole missään rekisterissä. Työ- ja elinkeinoministerön julkaisussa ” Nuoret työmarkkinoiden ja opiskelun ulkopuolella”, kerrotaan, että huomattavasti vähemmän nuoret, jotka ovat olleet mukana työllistymispalveluiden piirissä ovat ilman töitä tai koulutuksen ulkopuolella. (Myrskylä, 2011,18.)

Ennen nuorisotakuun voimaantuloa hallitus asetti nuorten syrjäytymisen ehkäisyn yhdeksi kärkihankkeekseen. Tavoitteena oli, että peruskoulun jälkeen nuorille luodaan realistiset mahdollisuudet jatkokoulutukseen ja sitä kautta työllistymiseen. Suuressa roolissa tässä on erilaiset järjestötoiminta, työpaikkoja nuorille tarjoaa muun muassa urheiluseurat, opiskelijajärjestöt, uskonnolliset yhdistykset, ammatti- ja työmarkkinajärjestöt, monikulttuurisuusjärjestöt, kulttuuriperinneyhdistykset, luonnosuojelujärjestöt ja poliittiset puolueet. Allianssi Ry (Suomen nuorisoyhteistyö) on järjestötoiminnan keskeisin toimija paikallis-, alue-, valtakunnallisella tasolla. Vuonna 2010 työllistettiin nuoria eri järjestöihin veikkausvoittovaroilla. Hanke työllisti 2100 nuorta ja siinä oli mukana lähes 1000 työnantajaa. Hankkeen avulla osa nuorista sai pysyvän työpaikan eri järjestöistä. (Nuorten yhteiskuntatakuu, 2012,16.)

Nuoren itsetuntoa, elämänhallintaa ja sosiaalistumista työelämään heikentävät seikat ovat huonolaatuiset, lyhytaikaiset työsuhteet, puutteellinen perehdytys työpaikoilla, työttömyys ja omaa koulutusta vastaamattomat työpaikat. Työttömyydessä haastavin kohderyhmä ovat ne, jotka eivät ole ilmottaununeet työttömiksi työnhakijoiksi TE-toimistoon tai eivät ole mukana missään aktiivisessa toiminnassa ja näin jäävät palveluiden ulkopuolelle. Yhteiskuntatakuu teki yhdessä Allianssin kanssa ”Nuorten ääni kuuluviin”-verkkokyselyn vuonna 2011. Kyselyssä kävi ilmi, että nuoret kokevat jäävänsä yksin valintojen kanssa. Tukea ja tietoa koulutuksesta ja työllistymisestä on pääsääntöisesti saatu internetistä ja läheisiltä. TE-toimistosta ja kouluista tietoa oli saatu vain vähän. Nuoret toivoivat että saisivat jatkossa enemmän tietoa, ohjausta ja neuvontaa TE-toimistolta ja työnantajilta. Kyselyyn osallistui myös joukko nuoria jotka olivat vailla koulutusta tai työtä. Kolmannes vastaajista koki kouluttautumiseen liittyvinä esteinä terveydelliset seikat, teoreettiseen opiskeluun liittyvät vaikeudet ja vaikeus päästä haluamaansa koulutukseen. Nuoret koki käytännön läheisemmän tavan hankkia ammattipätevyyden esimerkiksi oppisopimuskoulutuksella. Nämä seikat vaikutti kyselyn työryhmän pohtimaan miten ne olisi toteutettavissa. (Nuorten yhteiskuntatakuu 2012, 21.)

Nuorten peruskoulun jälkeinen jatkokoulutus ja työllistyminen ennaltaehkäisee merkittävästi nuorten syrjäytymistä sekä parantaa omaa elämänhallintaa ja pärjäämistä yhteiskunnassa. Nuorisolakia (liite 2) täydennettiin 1.1.2011 kuntia velvoittavalla säädöksellä monialaisesta yhteistyöstä. Kunnissa on oltava nuorten

ohjaus- ja palveluverkosto, joka toteutetaan yhteistyössä paikallisten viranomaisten, opetus-, sosiaali-, terveys ja nuorisotoimen kanssa. Siihen voi kuulua myös muita kunnan, valtion ja seurakunnan viranomaisia ja toimialoja. Nämä tahot tulee toimia yhteistyössä muiden eri tahojen kanssa, jotka tuottavat nuorille palveluja. (Nuorten yhteiskuntatakuu 2012, 30.)

Nuorten ohjaus ja palvelutehtävät ovat:

- ”1) koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
- 2) edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus,
- 3) suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi
- 4) edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken”. (Nuorten yhteiskuntatakuu 2012, 32.)

Yhteiskuntatakuu on tehnyt suunnitteleman nuorille ja yhtenä osana siihen kuuluu aktiivitoimi. Aktiivitoimilla yritetään ennaltaehkäistä nuorten koulutuksesta ja työstä syrjäytymistä. Aktiivitoimenpiteet liittyvät usean nuoren nivelvaiheeseen peruskoulusta siirtymistä jatkokoulutukseen tai tehdessä työuraan liittyviä valintoja. Aktiivitoimissa ovat mukana useat eri tahot, järjestöt ja organisaatiot, jotka omalla toiminnallaan tukevat ja auttavat nuorten koulutukseen ja työllistymiseen liittyvissä asioissa. (Yhteiskuntatakuu 2012, 36.)

TE-palveluihin liittyvä aktiivitoiminta on keskeisin palveluntarjoaja. TE-palvelut mahdollistaa työharjoittelun työmarkkinatuella alle 25-vuotiaille ilman ammatillista koulutusta oleville. Työharjoittelussa tavoitteena on työelämään perehdyttäminen, työhön sijoittaminen sekä ammattitaidon edistäminen. Työelämävalmennus on tarkoitettu alle 25-vuotiaille ammatillisten koulutuksen suorittaneille ja työmarkkinatukeen oikeutettaville. Työelämävalmennus on myös tarkoitettu 25-vuotta täyttäneelle koulutuksesta riippumatta ja työttömälle työnhakijalle, joille on myönnetty ansiopäiväraha tai peruspäiväraha. Työelämävalmennuksen tavoitteena on tukea

työelämään sijoittumista sekä lisätä työttömän ammattitaitoa. Jos työtön työnhakija ei työllisty avoimille työmarkkinoille, TE-toimisto voi myöntää työnantajalle palkkatukea työttömän henkilön palkkakustannuksiin, sillä edellytyksellä ettei työnhakija ole työllistynyt avoimille työmarkkinoille. (Yhteiskuntatakuu 2012, 37.)

Nuorten työttömyys nousussa

Nuorten työllistymiseen liittyvien nuorisotakuun tavoitteiden saavuttamiseksi on hidastunut vaikea taloustilanne sekä työnantajien vähäinen kiinnostus palkata nuoria. Vuonna 2015 nuoria oli työttömänä enemmän kuin koskaan aikaisemmin ja nuorisotakuussa on tapahtunut vain pieniä muutoksia nuorten työllistymisen suhteen. Eniten nuorisotakuusta ovat hyötäneet alle 30-vuotiaat vastavalmistuneet, jotka ovat päässeet takuun piiriin. Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen mukaan nuorten yhteiskuntatakuulla on ollut vain pieni työllistymisvaikutus nuorten kohdalla. Eniten nuorisotakuusta sen voimaantulon jälkeen on hyötynyt ammatillisen koulutuksen saaneet nuoret. Vähiten nuorisotakuun olemassaolosta on hyötynyt kouluttamattomat nuoret, jonka kohderyhmä ovat yleensä alle 25-vuotiaat. (Yle uutiset, 2015.)

Nuorten työttömyys on noussut nuorisotakuun voimaantulon jälkeen, mutta työttömyys on ollut lyhytkestoista. Nykyään nuoret osaavat hakea paremmin apua TE-toimistoista, joissa on panostettu enemmän nuorten ohjaukseen liittyviin palveluihin. Nuorisotakuupiiriin kuuluva koulutustakuu tuli voimaan keväällä 2014, jonka ansiosta yhä useampi nuori on siirtynyt peruskoulusta toisen asteen koulutukseen (ammattikoulu, lukio), peruskoulun lisäopetukseen tai valmentavaan opetukseen. Työministeri painottaa, ettei yhtäkään nuorta saa päästä putoamaan läpi yhteiskunnan turvaverkkojen. Vastaisuudessa täytyy entistä enemmän panostaa matalankynnyksen palveluihin, joista nuori saa henkilökohtaista tukea ja neuvontaa. (Työ ja elinkeinoministeriö, 2016.)

Varsinais-Suomen alueella nuorten työttömyys on myös ollut nousussa vuodesta 2013 lähtien. Varsinkin alle 25-vuotiaiden työttömyys on kasvanut vuodesta 2013 vuoteen 2015 aikana. Vuonna 2013 työttömiä 15-24-vuotiaita oli 5671 kappaletta ja vuonna 2015 työttömien määrä oli 6299 kappaletta (Taulukko 1. lukemat on merkitty

tuhansissa). Kohderyhmään kuuluu peruskoulun suorittaneet, opiskelijat, ilman ammattillista- tai jatkokoulutusta olevat, työttömät, työnhakijat sekä niin sanotusti piilotyöttömät. Elokuussa 2016 15-24-vuotiaita nuoria oli työttömänä yhteensä 38000. (Tilastokeskus,2016.)

Vaikka nuorten työttömyys on ollutkin nousussa Varsinais-Suomen alueella vuodesta 2013 vuoteen 2015, Turun Ohjaamo on pystynyt työllistämään satoja nuoria vuoden 2015 jälkeen. Tämä on osoitus siitä, että yhteistyö moninaisten työllistymiseen liittyvien asiantuntijoiden ja asiakkaiden välillä toimii. ”*Monen kaupungin yksikön kanssa on löytynyt yhteinen sävel ja nuorille on löytynyt mielekkäitä töitä, joista he ovat saaneet arvokasta kokemusta*”, kertoo Turun Ohjaamon työelämäkoordinaattori. Yli kymmenen vuoden ajan ansiokasta työllistämistoimintaa on tehnyt Turussa myös Työllisyyspalvelukeskus. (Turun kaupunki,2016.)

Taulukko 1. Nuorten työttömyystilanne Varsinais-Suomessa vuonna 2013 ja vuonna 2015 (Tilastokeskus,2016.)

Vuoden 2013 jälkeen työttömillä nuorilla työttömyysjakso on huomattavasti lyhyempi kuin aikuisväestöllä. Tämä on osittain nuorisotakuun ansiota, joka on mahdollistanut nuorten työllistymisen johtaviin palveluihin myöntämällä valtiolle siihen tarkoitukseen olevia määrärahoja (60milj.) Parhaiten tällä hetkellä on saatavilla työnvälityksen palveluja kuten työkokeiluja, TE-toimistojen maahanmuuttajille suunnattuja palveluja sekä palkkatuetta työtä. Nuorille suunnattua ammatinvalinta ja uraohjausta pidetään myös merkittävänä nuorisotakuun mahdollistamaa palvelua, koska ne palvelumuodot ovat yleisemmin saatavilla. Pääöstenteon hitaus ja ammatillisen kuntouksen puutteet heikentävät palveluiden toimivuutta. Ongelmat verkkopalveluiden käytössä ja palveluiden etäisyys on koettu heikentävän palveluiden saatavuutta. (Työ ja elinkeinoministeriön julkaisu, 15/2014,9.)

Työ- ja elinkeinoministeriön ”Yhdessä tekeminen tuottaa tuloksia” julkaisussa oli tehty kysely nuorten parissa toimiville henkilöstölle nuorille työllistymiseen suunnatuista palveluista. Kyselyssä kävi ilmi, että työllistymispalveluiden suurimpia haasteita ovat se ettei palveluiden toteutumisessa ja saatavuudessa ole tarpeeksi resursseja sekä TE-palveluiden siirtyminen kauemmas verkkouudistuksesta johtuen. TE-toimistojen puhelinpalvelun jonotusajat ovat pitkiä sekä työntekijöiden vaikea tavoitettavuus koettiin myös haasteena. *”Organisaatiomuutoksen myötä, nuoria häviää matkalla linjalta toiselle. Asiakkaat saattavat olla monen palvelun tarpeessa samanaikaisesti, mutta joustavuus ei toimi. Myös reiviirajattelu näyttää lisääntyvän, vastuu nuorista pallotellaan eri instanssien välillä”* yksi kyselyyn vastaajasta oli todennut. Käytännön ongelmaksi selvisi myös se, että TE-toimistojen puhelinpalvelujen linjat ovat usein tukossa, jonottaminen on maksullista eikä nuorilla ole varaa olla yhteydessä TE-toimistoon. (Työ ja elinkeinoministeriön julkaisu 2014, 52.)

Alle 30-vuotiaat nuoret, jotka ovat suorittaneet peruskoulun tai lukion on mahdollisuus saada Sanssi kortti TE-palveluiden kautta. Nuoren täytyy olla rekisteröitynyt työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistoon. Sanssikortilla on mahdollisuus työllistyä yrityksiin, yhdistyksiin, kunnan palveluihin ja kotitalouksiin TE-toimiston palkkatuella. Työnantajalle maksettu palkkatuki voi olla 30%,40% tai 50% palkkakustannuksista. Vaikka sanssikorttia pidetään hyvänä vaihtoehtona, ongelma on siinä ettei TE-toimisto voi osallistua palkkakustannuksiin, jos siihen tarkoitett

työllisyysmäärärahat on kunnalta loppuneet. Haasteena on myös huono taloustilanne, jonka vuoksi yrityksiin on vaikea työllistyä ja kynnys hakea töitä on nuorille aika suuri. Kyselyyn vastaajien mukaan Sanssikortti ei ole riittävän tunnettu vielä työnantajien ja nuorten keskuudessa sekä siihen liittyvän työkokeilun mahdollisuudesta ja tähän TE-toimistojen tulisi enemmän panostaa. Työllistymisen kannalta myös merkittävä palvelumuoto on uravalmennus, mutta palvelusta vastaavat ammatinvalintapyskologien palvelut on ollut kyselyyn vastaajien mukaan TE-toimistoissa riittämättömät. Nuorten mielenterveys- ja päihdeongelmat ovat lisääntyneet. Haasteena koetaan se, että yhä useammat nuoret, joilla on päihde- tai mielenterveysongelmia hakeutuvat TE- palveluiden piiriin. Kohderyhmä tarvitsisi kuntoutusta tai muuta hoitoa ensin. Kuntoutukseen tarvittavia ostopalvelurahoja on vähennetty ja palveluohjaus muille tahoille ei toteudu toivotulla tavalla. Asiakasryhmän palvelut on huonosti saatavilla tai joissakin kunnissa niitä ei ole saatavilla ollenkaan. Tästä syystä vahva yhteistyö eri tahojen kanssa on merkittävä etenkin TE-toimistojen ja terveyspalvelujen välillä. Joissakin kunnissa yhteistyö toimii jo hyvin ja palvelut rakennetaan aktiivintisuunnitelman ja moniammatillisen yhteistyön mukaisesti. (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu 15/2014,54.)

Nuorten sitoutuminen palveluihin, motivaatio työllistymiseen ja kohderyhmän tavoittaminen koetaan haastelliseksi. Nuorten oma halu, motivaatio ja voimavarat oman tilanteen korjaamiseksi eivät aina ole korkealla. Tästä syystä tarvittaisiin paljon henkilökohtaista tukea ja palveluja, joita ei ole aina saatavilla huonojen henkilöstöresurssien takia. Nuoren etu olisi, jos yksi ihminen voisi hoitaa hänen asioitaan. Nuoren motivaatioita laskee se, jos hän ei saa oikeaan aikaan tarvitsemaansa palvelua. Virkailijat joutuvat tässä tilanteessa pohtimaan, jos asiakkalla ei ole riittävästi motivaatiota onko hän riittävän motivoitunut esimerkiksi työkokeiluun. Nuoren huono asenne työpaikalla voi antaa huonon vaikutelman työnantajille ja sitä kautta huonoja kokemuksia, joka taas vaikeuttaa entisestään työnantajien kanssa tehtävää yhteistyötä. (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu 15/2014,54.)

Nuorille suunnattu Ohjaamo toiminta ovat juuri edellä mainittujen tilanteita varten suunniteltu ja sen ydin toiminta on henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta, tuki elämänhallintaan, urasuunnitteluun, sosiaalisten taitojen ja valmiusten kehittäminen

sekä kouluttautumisen ja työllistymisen tukeminen. Erityisesti nivelvaiheessa olevat nuoret saavat apua Ohjaamosta edistämällä heitä pääsemään koulutukseen ja työelämään. Ohjaamossa nuorta palvelee ammattilaiset, jotka kartoittaa nuoren tilanteen ja ohjaa oikealle palveluntarjoajalle. Ohjaamon avoin toimintamalli kannustaa nuoria ottamaan yhteyttä ilman lähetettävää yhteistyötahoa. Ideana on toimia niin kauan nuoren kanssa yhteistyössä kuin oikea ratkaisu nuoren tilanteeseen on löydetty. (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, 19/2015,52.)

4. OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄT

Opinnäytetyössäni on käytetty aineistonkeruumenetelmänä kyselyä sekä haastattelua. Tutkimustyöni aineistonkeruussa kohderyhmät eivät olleet sama. Kysely kohdistui Turun Ohjaamon asiakkaisiin ja haastateltavana oli Turun Ohjaamon työntekijät sekä työllistymispalveluihin liittyvät ammattilaiset. Tästä syystä olen tehnyt kaksi eri lukua analysoidessani kyselyn tuloksia ja haastattelujen vastauksia (luku 6). Kyselytutkimus on tärkeä tapa kerätä ja tarkastella tietoa muun muassa erilaisista yhteiskunnan ilmiöistä, ihmisten toiminnasta, mielipiteistä, asenteista ja arvoista. Tämän tyyppiset kiinnostuksen kohteet ovat sekä moniulotteisia että monimutkaisia. ”Kyselytutkimuksessa tutkija esittää vastaajalle kysymyksiä kyselylomakkeen välityksellä. Kyselylomake on mittausväline, jonka sovellusalue ulottuu yhteiskunta- ja käyttäytymistieteellisestä tutkimuksesta mielipidetiedusteluihin, katukyselyihin, soveltuvuustesteihin ja palautemittauksiin. Haastattelututkimuksessa tutkija tai haastattelijä esittää kysymyksiä suoraan vastaajalle, esimerkiksi puhelimitse tai kasvotusten”. (Vehkalahti 2014,11.)

4.1 Kysely

”Hyvät kysymykset ja oikea kohderyhmä ovat kyselytutkimuksen onnistumisen perusedellytykset. Lomakkeen alkuun on syytä sijoittaa helppoja kysymyksiä, joiden avulla pyritään herättämään vastaajan mielenkiinto tutkimusta kohtaan”.

Asiakastytyväisyyskyselyn alussa oli helppoja kysymyksiä ja siinä kysyttiin

muunmuassa sukupuoli ja ikävuosi. Kyselyssä haluttain selvittää sukupuolijakauma kävijöiden välillä sekä ikäjakauma palveluiden käyttäjistä. (Heikkilä 2010,48.)

Opinnäytetyöni kyselyssä käytin avoimia kysymyksiä, suljettuja eli vaihtoehtoja antavia kysymyksiä (strukturoidut kysymykset) sekä monivalintakysymyksiä. Kyselyssä avoimet kysymykset oli helppoja, joihin vastaaja vastasi sanallisesti tai numereellisesti. Strukturoiduissa kysymyksissä oli valmiit vastausvaihtoehdot, joista oli mahdollisuus rastittaa sopiva/sopivat vaihtoehdot. Strukturoiduilla kysymyksillä saatiin tarkkoja vastauksia ja vastaajien oli helppo vastata niihin. Vastaajalla oli myös mahdollisuus valita kyselyssä useampi vaihtoehto monivalintakysymyksissä. Monivalintakysymyksissä pyrkimys oli kartoittaa asiakkaan palvelujen ja avun tarve sekä asiakkaiden tyytyväisyys Turun Ohjaamon palveluihin. Kyselyn vastanneiden kesken arvottiin neljä elokuvalippua, jotka Turun Finnkino sponsoroi. Arvonta toimi hyvänä motivaationa vastata kyselyyn. (Heikkilä, 2010,51).

Asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin Webropol- sivuston kautta, aikavälillä 13.4-12.5.2016 sähköisesti sekä lomakemuodossa, joka oli täytettävissä Turun Ohjaamon toimipisteellä. Sähköinenkysely oli avoinna koko kyselyn ajankohtana Turun Ohjaamon Facebook-sivuilla sekä lomakemuodossa Turun Ohjaamon toimipisteessä. Turun Ohjaamon henkilökunta kertoi asiakkaille asiointin yhteydessä asiakastyytyväisyyskyselystä ja mihin tarkoitukseen se oli tehty. Kyselyyn vastattiin anonyymisti. Sähköinen kysely tavoitti yhdeksän vastaajaa ja lomakemuodossa se tavoitti 30 vastaajaa. Opinnäytetyön tilaajalla oli alkuun tavoitteena saada 200-500 vastausta. Turun Ohjaamon asiakasrekisterissä oli talvella 2016 noin 2000 asiakasta tuntui tavoite ensin realistiselta. Asiakastyytyväisyyskyselyn päättymisen jälkeen kävi ilmi, että lomakemuodossa oleva kysely tavoitti paremmin asiakkaat, kuin sosiaalisessa mediassa ja internetissä oleva sähköinen kysely. Asiakastyytyväisyyskyselyyn vastasi kuukauden aikana kaikenkaikkiaan 39.

Asiakastyytyväisyyskyselyssä oli tarkoitus kartoittaa asiakkaiden tämän hetkinen tilanne, Turun Ohjaamon palveluiden tarve, selvittää asiakkaiden tyytyväisyys Turun Ohjaamon palveluihin ja mistä asiakkaat olivat saaneet tiedon Turun Ohjaamosta. Tavoitteena oli saada kyselyyn osallistumaan mahdollisimman monta Turun

Ohjaamon asiakasta. Vastausaikaa kyselyyn oli kuukausi ja mielestäni tämä osottautui riittäväksi ajaksi kerätä vastauksia.

4.2 Haastattelut

Toinen aineiston keruumenetelmä opinnäytetyössäni oli haastattelut. Toteutin haastattelut kaksivaiheisesti, osittain yksilöhaastatteluina sekä lomakemuodossa (liite 3) sähköpostilla, jossa haastattelin Turun Ohjaamon henkilökuntaa. Valikoin haastateltaviksi henkilöitä, jotka auttavat Turun Ohjaamon asiakkaita työllistymään Turun Ohjaamon työllistymispalveluiden avulla. Haastattelujen tarkoitus oli selvittää miten hanke on auttanut nuoria työllistymään, miksi hankkelle on tärkeää saada jatkumoa ja miten jo voimassa olevia palveluita voisi parantaa. Keväällä keräsin tietoa yksilöhaastattelemalla Turun Ohjaamon TE- palveluiden työntekijää, hankekoordinaattoria, KOHO-toiminnan urasuunnittelijaa, sekä työelämäkoordinaattoria. Sain kattavaa tietoa asiakkaista, palveluista ja miten ne toteutetaan. Syksyllä 2016 lähetin sähköpostilla Turun Ohjaamon työntekijöille haastattelurungon, jossa syvensin kysymyksiä.

Opinnäytetyöhöni haastattelin myös puhelimitse sekä sähköpostilla Varsinais-Suomen TE -palveluiden työntekijää, Varsinais-Suomessa toimivaa pienyrittäjää sekä Varsinais-Suomen Yrittäjäyhdistyksen toimitusjohtajaa. TE-toimiston työntekijältä sain hyviä näkökulmia siihen, miksi nuorten työttömyys on nousussa ja minkä takia nuorisotakuu ei ole toteutunut toivotulla tavalla. Puhelinhaastattelussa Varsinais-Suomen Yrittäjäyhdistyksen toimitusjohtaja antoi oman näkökulman siihen, miksi yrittäjät Varsinais-Suomen alueella ei uskalla työllistää aktiivisemmin työttömiä nuoria ja mitä riskejä siihen liittyy. Haastattelussa pohdimme myös sitä, mitä muutoksia pitäisi tehdä, että nuoret työllistyisi yrityksiin paremmin. Yksityisyrittäjä kertoi oman näkemyksen siihen, mitä riskejä nuorten työllistämiseen liittyy yrittäjän näkökulmasta.

Haastattelukysymysten laatimisessa joutuu miettimään, kuinka saisi riittävän tiedon ja vastaako haastateltaville laaditut kysymykset opinnäytetyöhöni tarvetta. Keräsin aineistoa haastattelemalla keväällä 2016 Turun Ohjaamon työntekijöitä ja sain kattavaa tietoa Turun Ohjaamon työntekijöiden toimenkuvasta sekä mitä palveluja

Turun Ohjaamo tarjoaa. Toisen haastattelun toteutin Turun Ohjaamon työntekijöille syksyllä 2016 lähettämällä laatimani kyselylomakkeen sähköpostilla. Siinä vaiheessa syvennyin kysymyksissäni enemmän nuorten työllistymispalveluihin ja niiden kehittämiseen. *”Haastateltavan ei ole tarkoitus kertoa suoraan tutkimustyön tuloksia eikä haastattelija esitä tutkimustyön kysymyksiä haastateltavalle”*. Mielestäni kuitenkin haastattelujen yksi kohderyhmä, tässä tapauksessa Turun Ohjaamon työntekijät olivat realistisemmat ja totuudenmukaisemmat vastaajat kertomaan kuinka hankkeelle saataisiin jatkumoa ja miten sitä voisi kehittää. Turun Ohjaamon työntekijät ovat eniten ajantasalla hankkeen toiminnasta ja mahdollisuuksista. (Ruusuvuori, Nikander, Hyvärinen, 2010, 9.)

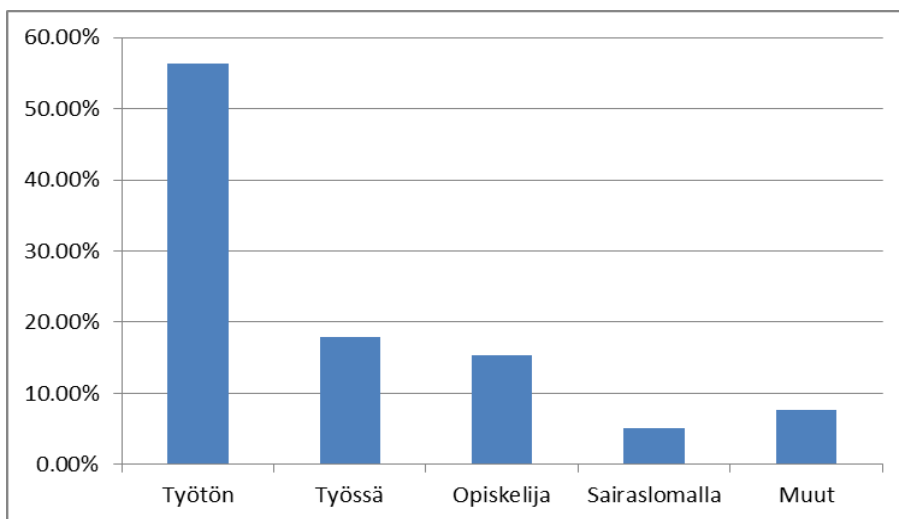
5. KYSELYN TULOKSET JA NIIDEN ANALYSOINTI

Asiakastyytyväisyyskyselyssä kohderyhmänä oli kaikki Turun Ohjaamon asiakkaat. Asiakkaille suunnatussa asiakastyytyväisyyskyselyssä sukupuoli jakauma oli aika tasainen. Kyselyyn vastaajista 51,3% (20) oli miehiä ja 48,7% (19) oli naisia. Ikäjakauma oli 19-31-vuotiaat, joista eniten vastanneita oli vuonna 1992 syntyneet (24-vuotias). Kyselyssä tiedusteltiin myös nuorten tämän hetkistä tilannetta ja yli puolet vastaajista oli työttömänä 56,4% (22), 17,9% (7) vastaajista kertoi olevansa työelämässä ja kolmenneksi eniten vastaajista oli opiskelijoita 15,4% (6) (Taulukko 2.)

Kyselyn perusteella valtaosa kohderyhmästä oli alle 25-vuotiaita työttömiä nuoria. Tämä on todettavissa myös tilastokeskuksen tekemässä tutkimuksessa alle 25-vuotiaiden nuorten työttömyytilanteesta Varsinais-Suomen alueella vuosina 2013 ja 2015 (Taulukko 1). Varsinais-Suomen nuorten työttömyys on ollut nousussa vuodesta 2013 ja työttömiä nuoria on tällä hetkellä enemmän, kuin ennen nuorisotakuun voimaantuloa. Kyselyssä kuitenkin vastaajista toiseksi eniten oli työelämässä tai opiskelijoita. Kysely ei anna vastauksia siihen onko kaikki kyselyyn vastanneet työllistynyt tai päässeet koulutukseen Turun Ohjaamon kautta. Tämän

osion myöhemmässä luvussa käsitellään kyselyn kohtaa ”mihin asioihin olet hakenut apua?” Siinä kävi ilmi, että eniten vastauksia oli kerryttänyt työllistymispalvelut.

Taulukko 2. Turun Ohjaamon kyselyyn vastaajien tämän hetkinen tilanne. (Asiakastyytyväisyyskysely, 2016.)

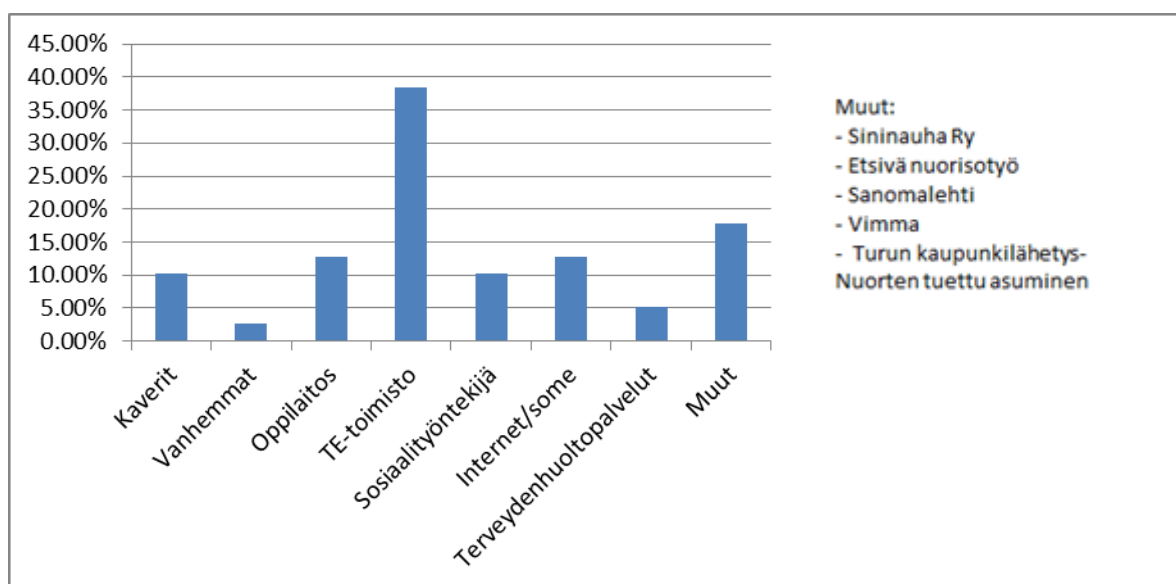
5.1 Mistä asiakkaat saivat tiedon Turun Ohjaamosta

Turun Ohjaamo sijaitsee aivan ydinkeskustassa kävelykadun varrella (Yliopistonkatu 25 A) ja Ohjaamon mainostaulu kadun varressa ohjeistaa asiakkaan oikealle ovelle. Kyselyssä selvitettiin mistä nuoret olivat saaneet tiedon Turun Ohjaamosta. Ennen oppinäytetyöni aloittamista en ollut aikaisemmin kuullut kyseisestä palveluntarjoajasta ja tiedon Turun Ohjaamosta sainkin etsiessäni oppinäytetyön aiheita maahanmuuttajien infotorista. Työllistymispalvelut ovat Ohjaamon tärkein palvelumuoto ja kuten kyselystä käy ilmi TE- toimisto on ollut suurin tiedonvälittäjä myös asiakkaille. Turun Ohjaamon asiakkaat olivat saaneet tiedon Turun Ohjaamosta taustaorganisaatioilta/yhteistyökumppaneilta, jotka olivat eritelty kyselyssä. Tieto oli kulkeutunut myös sosiaalityöntekijöiden, internetin ja kavereiden kautta. Suurin osa vastaajista 38,5% (15) kertoivat saaneensa tiedon TE- toimistosta. Kyselylomakkeessa oli myös muu vaihtoehto, johon oli kertynyt toiseksi eniten vastauksia 17,9% (7). Lisäselityksessä ilmeni, että muulta tiedon Ohjaamosta olivat saaneet muunmuassa Sininauha Ry:n, Etsivä nuorisotyön, sanomalehden, Vimman

ja Turun kaupunkilähetys-nuorten tuetun asumisen kautta. Sosiaalinen media, internet keräsi vastauksia 5 kappaletta 12,8% vastaajista.

Asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella voi todeta, että yhteistyö TE-toimiston kanssa on merkittävä ja se on suurin tiedonväylä antamaan tietoa Turun Ohjaamon palveluista. Haasteena koetaan se, että asiakkaat eivät tavoita TE palveluja toivotulla tavalla ja näin ollen asiakkaat jotka tarvitsisivat apua työllistymiseen tai koulutukseen liittyvissä asioissa ei välttämättä myöskään tavoita Turun Ohjaamon palveluja. Muut taustatahot tai organisaatiot, kuten Etsivä nuorisotyö tai Sininauha Ry olivat myös antaneet tietoa ja mahdollisuuden asiakkailleen Turun Ohjaamon palveluista. Kohderyhmä, jotka eivät kuulu mihinkään palvelunpiiriin tai ei ole aktiivisesti mukana missään toiminnassa, eivät välttämättä tavoita tietoa helposti Turun Ohjaamon toimipisteen olemassaolosta. Some/internet ja oppilaitokset olivat tavoittaneet kolmanneksi eniten kyselyyn vastaajista. Kouluissa on tiedotettu oppilaita Ohjaamon tarjoamista palveluista esimerkiksi jatko-opintoihin tai työllistymiseen liittyvissä asioissa. Internet/some oli myös tavoittanut kyselyn mukaan nuoria, mutta haaste voi olla siinä, että nuoren täytyy itse osata hakea tietoa ja apua oikeasta paikasta.

Vanhempien ja terveydenhuoltopalveluiden rooli kertoa Ohjaamosta on kyselyn mukaan ollut heikkoa. Vain muutama kyselyyn vastaajista olivat saaneet tiedon niiden kautta. Vanhempien heikko rooli tiedonvälittäjänä kyselyn perusteella ei sinänsä yllätä, koska nuorten vanhemmat eivät varsinaisesti kuulu Ohjaamon palveluiden piiriin ja siksi ei myöskään tiedosta kyseessä olevan palvelun mahdollisuutta. Vanhemmat ovat mukana yleensä vasta siinä vaiheessa, kun nuorella on jo olemassa oleva asiakkuus Ohjaamossa. Kyselyn pohjalta terveydenhuoltopalvelut ovat myöskin antaneet heikosti nuorille tietoa Turun Ohjaamosta. Toisaalta terveydenhuoltopalvelujen piiriin kuuluva kohderyhmä ei välttämättä ole ensisijainen asiakaskunta Turun Ohjaamossa. Varsinaista mielenterveys- tai päihdetyötä ei Ohjaamoissa tehdä, mutta tilannekartoituksen myötä asiakas ohjataan tarvittaessa oikealle palveluntarjoajalle. Kaverit ja sosiaalityöntekijät olivat neljänneksi eniten antaneet tietoa Ohjaamosta.

Taulukko 3 . Mitä kautta kyselyyn vastanneet olivat saaneet tiedon Turun Ohjaamon palveluista (Asiakastytyväisyyskysely, 2016.)

5.2 Mihin asioihin asiakkaat ovat hakeneet apua Turun Ohjaamosta

Asiakastytyväisyyskyselyssä oli myös kohta, jossa kysyttiin mihin asioihin asiakas on hakenut apua Turun Ohjaamosta. Kyselyssä kävi ilmi, että työllistymiseen liittyvät palvelut oli ehdottomasti yleisin palvelu, johon asiakas tarvitsi apua, ohjausta ja neuvontaa. Suurin osa Turun Ohjaamon palveluista liittyivät koulutukseen, opiskeluihin tai työllistymiseen. Turun Ohjaamon KOHO- toiminnan urasuunnittelijat, TE-toimiston työntekijä sekä työelämäkoordinaattori vastaavat Turun Ohjaamon toimipisteessä nuorten kouluttautumiseen ja työelämään liittyvistä asioista. Työnhakuun ja työllistymiseen liittyviä palveluja käytti 23,1% (9) vastaajista, työkokeiluun Turun Ohjaamon kautta oli päässyt 30,8% (12) vastaajista ja eniten vastauksia oli saanut kohta työllistyminen Turun Ohjaamon kautta 51,3% (20). Mielestäni tämä oli merkittävä tulos, koska yli puolet vastaajista oli työllistynyt Turun Ohjaamon palveluiden avulla. Kuntouttavaan työtoimintaan Turun Ohjaamon kautta oli päässyt 15,4% (4) vastaajista. Erialaisten etuuksien hakemisessa, lomakkeiden täytössä ja koulujen yhteishakuun liittyvissä asioissa oli apua tarvinnut myöskin 15,4% (4) kyselyyn vastaajista. Koulutusneuvojan sekä kopiointiin, skannaukseen, tulostukseen ja muuhun tietokoneisiin/ tiedonhakuun liittyviä palveluja oli tarvinnut

yhtä paljon. Molempiin kyselykohtiin vastasi 7,7% vastaajista (3). Vähiten vastauksia sai terveydenhoitajan palvelut, joista vastaajia oli vain 2,6% (1).

Kuten aikaisemmin kävi ilmi, että kyselyyn vastaajista toiseksi eniten oli työelämässä tai opiskelijoita on sillä todennäköisesti Turun Ohjaamon työllistymispalveluilla oma osuutensa asiaan. Suurin osa kyselyyn vastanneista oli päässyt työelämään kiinni Turun Ohjaamon palveluiden avulla tai saanut apua opiskeluun liittyvissä asioissa ja sitä kautta opiskelupaikan.

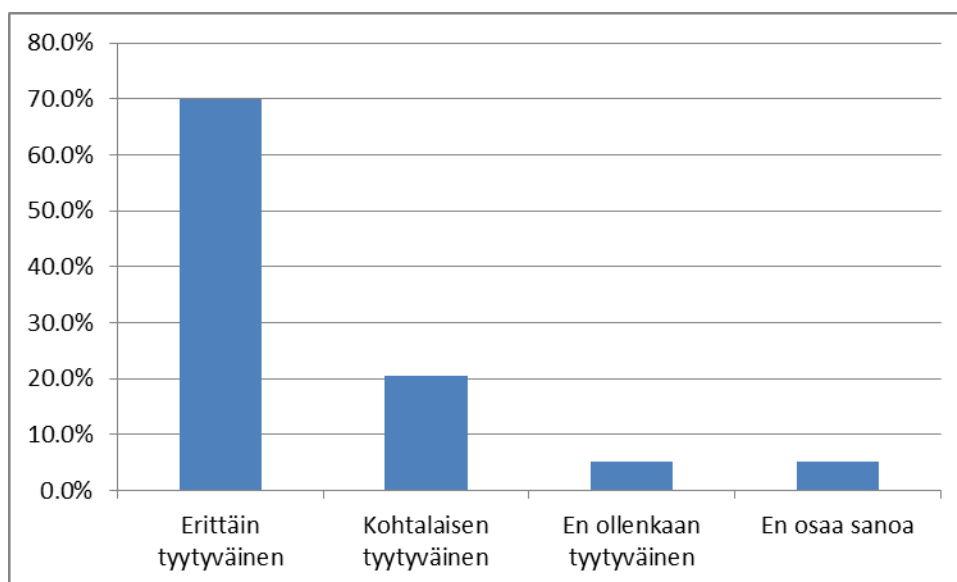
5.3 Asiakkaiden tyytyväisyys Turun Ohjaamon palveluihin

Asiakastyytyväisyyskyselyn pohjalta asiakkaiden palaute oli pelkästään positiivista Turun Ohjaamon tarjoamiin palveluihin. Asioinnin helppous ja vapaaehtoisuus ovat varmasti vaikuttavia tekijöitä. Turun Ohjaamoon asiakas voi tulla koska tahansa ilman ajanvarausta Turun Ohjaamon toimipisteen aukioloaikana tai syvennettyjen palvelujen tarpeessa oleva voi varata ajan yksillölliseen tapaamiseen. Turun Ohjaamon toimipisteessä palvelee asiakkaan tarpeiden mukaan hankekoordinaattori, TE-palvelujen työntekijä, toimistotyöntekijä, urasuunnittelijat (KOHO), Nuorten Turku, työelämäkoordinaattori, sairaanhoitaja sekä samassa kerroksessa oleva Vamoksen toimipiste.

Kyselyyn vastanneista 69,9% (27) oli erittäin tyytyväisiä Turun Ohjaamoon palveluihin /toimintaan ja 20,5% (8) vastanneista oli kohtalaisen tyytyväinen. Ei ollenkaan tyytyväinen palveluihin tai ei osannut sanoa vastanneista oli 5,1% (2) (Taulukko 4) . Asiakkaiden tyytyväisyys palveluihin /toimintaan on isossa roolissa hankkeen jatkumisen kannalta. Palveluiden ja avun tarve on asiakaslähtöistä ja kuten jo asiakastyytyväisyyskyselystä aikaseimmin kävi ilmi, että valtaosa on työllistynyt Turun Ohjaamon palveluiden avulla on se suoraan verrannollinen siihen että asiakas on myös saanut oikeanlaista palvelua esimerkiksi työllistymiseen.

Palveluihin tyytymättömiä asiakkaita kyselyn mukaan oli vain kaksi. Mielestäni se on todella vähän suhteessa kakkiin kyselyyn vastanneiden nähden. Kyselyssä ei ollut eritelty syytä, miksi asiakkaat olivat olleet tyytymättömiä saamansa palveluun. Voi

myös olla että vastaajat, jotka eivät ole olleet ollenkaan tyytyväisiä ovat kokeneet etteivät he ole saaneet tarvitsemaansa palvelua ollenkaan. Kyselyyn vastaajista kahdella ei ollut minkäänlaista mielipidettä tyytyväisyydestä palveluihin. Tämä voi johtua siitä, että vastaajien asiakkuus oli vasta alussa.

Taulukko 4. Kyselyyn vastanneiden tyytyväisyys Turun Ohjaamon palveluihin. (Asiakastyytyväisyyskysely,2016.)

5.4 "Ei mitään kehitettävää"

Suurin osa kyselystä sisälsi suljettuja kysymyksiä, joissa oli valmiit vastausvaihtoehdot, mutta se sisälsi myös avoimia kysymyksiä, joihin ei ollut valmiita vastausvaihtoehtoja, vaan vastaaja sai itse määrittää sanallisesti vastauksen. Sanalliset vastaukset ovat työläämpiä käsitellä, koska se antaa paljon enemmän tulkinnan varaa. Toisaalta avoimet vastaukset voivat antaa tietoa, joka jää muuten havaitsematta. Opinnäytetyöni asiakastyytyväisyyskysely sisälsi kaksi avointa kysymystä: mitä palveluja/toimintaa haluaisit lisää ja kommenttikenttä, johon vastaaja sai esittää mieltä askarruttavia kysymyksiä Turun Ohjaamolle ja antaa kehittämisideoita. (Vehkalahti,2014, 25.)

Kyselyssä oleviin avoimiin kysymyksiin sain aika vähän vastauksia. Avoimissa kysymyksissä on yleistä, että vastaus kentät jää usein täyttämättä. Vastaajan on helpompaa vastata kyselyn vaihtoehtokysymyksiin, jossa on valmiit vastausvaihtoehdot. Valmiissa vastausvaihtoehdoissa ei saa olla päällekkäisyyksiä vaan ne täytyy olla toisensa poissulkevia vaihtoehtoja. (Vehkalahti,2014,24)

Sain neljä vastausta kysymykseen mitä palvelua/toimintaa haluisit lisää ja toiveena oli harrastuksia/liikuntamahdollisuuksia, psykoterapeutti, ravintovalmentaja ja yhdelle vastaajista ei tullut mitään mieleen. Turun Ohjaamossa ei tällä hetkellä järjestetä varsinaisesti mitään harrastuksiin tai vapaa-ajan toimintaan liittyvää. Ajatuksen tasolla Turun Ohjaamossa on ollut mahdollisesti järjestää joskus harrastuskursseja nuorten mielenkiinnon mukaan. Enemmän harrastus ja liikuntamahdollisuuksia voi selvittää Turun Ohjaamon kanssa yhteistyötä tekevän Nuorten Turussa. Psykoterapeutin tai ravintovalmentajan palveluja ei ole saatavilla, mutta psykitrinen sairaanhoitaja aloittaa työskentelyn Turun Ohjaamon tiloissa syksyllä 2016. Kehittämisideoihin sain myös neljä vastausta, johon oli kirjoitettu ”Ohjaamo Rules”, ”Ohjaamon ansiosta pääsin kiinni työelämään ja töihin ja toivoinikin että muutkin turkulaiset nuoret käyttäisivät Ohjaamon palveluja” ja ” ei mitään kehitettävää” Vastauspalautte oli siis hyvin positiivista. Etenkin se että Ohjaamon palveluiden avulla on päästy tavoitteeseen työllistymisen johtaviin palveluiden sekä työllistymisen kannalta on hyvin merkittävä tieto. Kyselyn perusteella pääsääntöisesti vastaajat olivat olleet tyytyväisiä eikä Turun Ohjaamon toimintaan/palveluihin heidän mielestään tarvitse mitään kehitettävää.

6. HAASTATTELUJEN TULOKSET JA NIIDEN ANALYSOINTI

Opinnäytetyön keskeisin tavoite oli saada Turun Ohjaamolle kehittämisideoita sekä hankkeelle jatkumoa. Tavoitteena oli myös selvittää miten hanke on edesauttanut nuorten koulututtautumista ja työllistymistä, miten työllistymispalveluita voisi kehittää ja osoittaa palveluiden tärkeys. Asiakastytyväisyyskyselyn pohjalta kehittämistarpeita ei hirveästi syntynyt ja palaute oli pääsääntöisesti hyvin positiivista. Kohderyhmä on jo nyt aika tyytyväinen Turun Ohjaamon tarjoamiin palveluihin eikä

kehittämisideoita kohderyhmän taholta tullut . Apua oli eniten haettu koulutukseen ja työllistymiseen liittyvissä asioissa ja vähiten terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa. Turun Ohjaamossa ei ole aikaisemmin työskennellyt paikan päällä terveydenhuoltoon liittyvä ammattilaista ja siihenkin on nyt tullut muutos. Syksyllä 2016 Turun Ohjaamossa aloittaa vastaanoton kerran viikossa psykiatrinen sairaanhoitaja. Turun Ohjaamon työllistymispalveluiden työntekijöiden haastattelujen tuloksella on painoarvoa edellä mainittujen asioiden suhteen. Turun Ohjaamon asiakkaiden lisäksi myös työntekijät ovat tuoreelle hankkelle hyvä kohderyhmä arvioimaan palveluiden toimivuutta sekä puutteita. Työntekijät havaitsevat työssään asiat mitkä toimii hyvin ja mihin tarvitaan lisää mahdollisia resursseja tai tahoja.

6.1 Miten hanke on edistänyt nuorten työllistymistä?

Asiakastyytyväisyyskyselyn saatujen vastausten perusteella Turun Ohjaamo on palvellut asiakkaitaan hyvin ja ennen kaikkea auttanut työllistymiseen johtaviin palveluihin ja työllistänyt nuoria. Turun Ohjaamon työelämäkoordinaattori kertoo, että hanke on konkreettisesti pystynyt tarjoamaan töitä ja työllistämään nuoria. Hankkeen yhteistyökumppanina toimii Turun kaupunki, joka pystyy tarjoamaan kaupungin työllistymispalveluja. Parhaimmassa tapauksessa nuori on saanut määräaikaisen työsuhteen. Eri yritykset toimivat myös yhteistyössä, joihin nuoria voidaan työllistää.

Nuoret kaipaavat lisätietoa mahdollisuuksistaan. Toimivaksi on koettu se että nuoret saavat oikeasti useita palveluja saman katon alta. Asiat esitetään selkeästi ja käytännönläheisesti, jossa pyritään suoraan tarjoamaan asiakkaalle tarvitsemaansa palvelua. Hankkeen kautta tuetaan nuoria monin eri tavoin ja palvelua tarjotaan aina asiakkaan lähtökohdista. Joillekin voi riittää pelkkä juttelu eri vaihtoehtoista ja pientä motivointia oikean suunnan löytämiseksi. Toiset taas voi tarvita kuntouttavaa ohjausta ja palvelua löytääkseen oman reittinsä opiskelu-tai työelämäään. Työkokeilu muun muassa on hyvä vaihtoehto, jos oma ala on vielä hakusessa. Parasta hankkeesta tekee sen että on monia mahdollisuuksia auttaa nuoria eikä kaikkia tarvitse tunkea samaan sapluunaan. TE-palvelujen työntekijä korostaa sitä että nuori saa kaiken tarvitsemansa avun niin sanotusti yhden käynnin periaatteella, joten asiakkaalla on matalempi kynnyks tulla Ohjaamoon. Palvelut on täysin vapaaehtoisia

eikä asiakas sitoudu mihinkään palveluun. Pakotustarvetta ei siis ole, mutta Turun Ohjaamosta saa samat palvelut ja oikeudet kuin muiltakin tahoilta esimerkkeinä mainittakoon eri virastot, Kela, TE-toimisto.

Hankekoordinaattori tekee monia eri asioita Turun Ohjaamossa. Keskeisimmät työtehtävät on luoda yhteistyösuhteita Ohjaamossa, hoitaa yhteistyösopimukset, vastata sisäisen-ja ulkoisen tiedottamisen, organisoii eri tapahtumia, vastaa Ohjaamon hankkeista sekä tekee palvelun ohjausta ja on mukana nuorten osallistamisessa. Hankekoordinaattorin mukaan hanke on työllistänyt monia nuoria erilaisissa työnhakutapahtumissa, joissa Turun Ohjaamo on ollut mukana.

6.2 Miksi hankkeelle olisi tärkeää saada jatkumoa?

Turun Ohjaamo on luonut hyvin toimivan matalankynnyksen palvelupisteen ja tehnyt paljon sen eteen että nuoret löytäisivät sinne. Palveluiden jatkumo tulevaisuudessa turvataan jollain tavalla, mutta olisi tärkeää että nuorille olisi oma palvelupiste, josta kaikki palvelut löytyisi saman katon alta. Turun Ohjaamon palvelun idea kärsii, jos on olemassa pelkästään yleinen palvelupiste tai nuori joutuu hakemaan apua monista eri paikoista. Merkittäväksi on koettu myös se, ettei tilat ole liian virastomaiset vaan tunnelma on enemmän kodikas. Tästä on tullut paljon positiivista palautetta yhteistyötahoilta sekä nuorilta itseltään. Sitä ei pysty tilastollisesti mittamaan, mutta tilojen viihtyvyydellä on paljon osuutta siihen miten asiakas paikan kokee.

Hankkeen avulla nuoret tavoittavat palvelut helpommin ja se on sujuvampaa kuin monissa eri paikoista haettava apu, viranomaisten kanssa tehtävä yhteistyö on helpompaa ja eri tahot säästävät resurssejaan. Nuori saa myös jatkumoa palveluilleen saman katon alta eikä joka kerta jää tyhjän päälle, kun yksi asia tulee päätökseen. Työpaikan ja erilaisten työllistämisvaihtoehtojen etsiminen on tehty helpoksi. Turun Ohjaamon urasuunnittelijan mielestä hanke on tähän mennessä tehnyt hyvää tulosta ja palvelut on aika hyvin jo juurtuneet. Asiakaskunta ja yhteistyökumppanit alkavat olemaan jo hyvin tietoisia Ohjaamon kautta saatavista palveluista ja asiakkaita tulee koko ajan lisää. Nuorille suunnatut täsmäpalvelut

lisäävät työllistymistä, urasuunnitelman selkiytyminen ja edistyminen esteistä huolimatta on kokonaisuus, johon on tarvetta hankekauden päättymisen jälkeenkin.

7. TURUN OHJAAMON TYÖLLISTÄMISPALVELUIDEN KEHITTÄMINEN

Turun Ohjaamon henkilökunnan haastatteluiden myötä ilmeni, että palveluiden kehittäminen koetaan tällä hetkellä haastavaksi. Syy siihen on se, että suuria muutoksia on tulossa hallituksen suunnalta ja maakuntahallinnon myötä. Tässä vaiheessa toimivien palveluiden turvaaminen on tärkeintä. Työllistämissääntely pitäisi olla sellaista ettei ESR:n ja Turun kaupungin myöntämät määrärahat loppuisi kesken vuotta. Yhtenä kehittämiskohteena on yhteistyö työllisyyspalvelukeskuksen työllisyystiimin kanssa. Yhteistyötä on jo hieman tehty, mutta tavoitteena on saada asiakasohjaus entistä sujuvammaksi ja palvelut vielä paremmin sulautettua yhteen. Päällekkäistä työtä ei haluta tehdä, joten sujuva yhteistyö eri yhteistyötahojen kanssa on koko asian ydin. Tavoitteena on että työnhakija löytäisi Ohjaamon kautta suoraan sopivan vaihtoehdon ja näin hänen ei tarvitsisi asioida monessa paikassa. Työllistystiimin kautta nuoria työllistetään nimenomaan yrityksiin ja siihen Turun Ohjaamokin haluaa panostaa. Haasteena on se että työllistäviä yrityksiä pitäisi saada lisää mukaan toimintaan.

7.1 Miten nuorten työllistymiseen liittyviä palveluja voisi kehittää?

Turun TE- palveluiden työntekijän mielestä yritykset eivät työllistä nuoria helposti, koska resursseja tarvitaan muun muassa perehdytykseen. Tänä päivänä nuorten työelämävalmiudet on aika heikot. Kysymys ei ole siis pelkästään palkkauksiin liittyvästä taloudellisesta menetyksestä. Nuoren pitäisi osata markkinoida itseään paremmin työnantajille ja tunnistaa oma osaaminen sekä vahvuudet.

Vastavalmistuneet, joilla ei ole työkokemusta ennestään ovat usein heikoimmassa asemassa, koska työnantajat vaativat yleensä työkokemusta palkatakseen työntekijöitä. Palkkatuettu työkokeilu ei ole siis ratkaisu muille, kuin niille jotka ovat olleet pitkään poissa työelämästä tai jos kysymyksessä on alan vaihto. Toisen asteen

kouluissa, yliopistoissa tai muussa akateemisissa oppilaitoksissa pitäisi opinnoissa enemmän integroitua työelämän valmiuksiin sekä valmistella nuorta työmarkkinoille, jolloin vastavalmistuneen on helpompi astua työelämään ja löytää itselle sopiva työpaikka.

Turun TE-työntekijän mielestä opintoihin sisältyvät työharjoittelut ammattikouluissa ja ammattikorkeakouluissa valmistavat paljon työelämään ja näin nuoret saavat myös kokemusta työelämästä. Työnanatajan ja työntekijän kohtaaminen pitäisi olla helpompaa työnhakuprosessissa. Varsinais-Suomen alueella, jossa on paljon työttömiä ja työkokemusta vailla olevia nuoria, pitäisi erottua jopa tuhansien joukosta työhakemuksessaan. Tärkeä on osata markkinoida itseään, omaa osaamistaan ja näin erottua joukosta vaikka työnhaussa olisi kokeneempiakin työnhakijoita mukana. Yksi keino saada nuori työllistymään on TE-toimiston mahdollisuus saada nuori työkokeiluun esimerkiksi kuukaudeksi työmarkkinatuella ja näin saada nuori työelämään kiinni ja päästä näyttämään osaamistaan työnantajalle. Työmarkkinatuella työllistymiseen liittyvä palvelumuoto ei ole vielä voimassa TE-toimistossa, mutta se on suunnitteella.

Varsinais-Suomen Yrittäjiliiton toimitusjohtajan mukaan, nykypäivänä työntekijään liittyvä lainsäädäntö ei palvele työnantajaa. Tämä on yksi syy miksi yrittäjät eivät halua palkata työntekijöitä, koska riski on liian suuri. Kyse ei ole siitä ettei yrittäjät haluaisi osaavaa työvoimaa, vaan siitä että työntekijä on työnantajalle riski muutenkin kuin palkkakustannuksista aiheutuva taloudellinen tappio. Työnantaja käyttää omaa aikaa työntekijän koulutukseen, perehdytykseen, mutta siitä huolimatta voi käydä niin ettei työ kohtaa tekijää ja osaamista tai motivaatiota ei ole. Yrittäjä ottaa vastuun eikä työntekijää velvoita mikään jäämään yritykseen töihin. Riskiä voisi pienentää se että olisi olemassa lainsäädäntö, jossa työntekijä ja työnantaja voisi tehdä keskenään sopimuksen ja päättää työehdoista. Työnantajan turva on ainoastaan koeaika, joka vaihtelee yhdestä neljään kuukauteen, mutta sekään ei aina riitä varmistaan työntekijän soveltavuutta tai pysyvyyttä työhön. Nuorten naisten kohdalla myös tuotiin esille perheenperustamisen pelko. Yrittäjä käyttää aikaa ja resurssejaan perehdyttää nuori töihin ja hyvä työntekijän jääminen yritykseen on hyöty työnantajalle. Äitiyslomat ja vanhempainvapaat ovat myös haaste työnantajalle. (Varsinais-Suomen Yrittäjähdistys,2016.)

Opinnäytetyöhön sain myös näkökulman yrittäjältä, joka on työllistänyt alle 25-vuotiaita nuoria Varsinais-Suomen alueella. Hänen mielestään nykypäivänä on vaikea löytää hyvää työvoimaa. Kyse ei ole osaamisesta vaan viitseliäisyydestä. Nykynuorilla ei ole motivaatiota tai pitkäjänteisyyttä opetella työtä. Haastattelussa kävi myös ilmi, ettei kyseinen yrittäjä ole työllistänyt ketään työvoimatoimiston kautta, koska riski on liian suuri saada huonoja työntekijöitä. Työnhaku ilmoituksia on ollut sanomalehdissä ja hyvistä työntekijöistä puhutaan myös julkisesti, ja se tavoittaa myös työnantajat. Paras vaihtoehto on, jos nuori työnhakija ottaa itse yhteyttä työnantajaan ja näin osoittaa mielenkiinnon ja motivaation työllistyä. Yrittäjän kertoman mukaan jo muutamassa viikossa pystyy päättämään onko työntekijä soveltuva työhön vai ei. Toki huomioidaan alkuvaiheessa opetteluun tuoma hitaus, mutta asenne on se mikä ratkaisee onko työhön jatkumoa. Työnantajan turva on työsuhteen alussa määritelty koeaika, jonka aikana työnantajan voi sanoa työntekijän irti ilman irtisanomisaikaa. Joskus käy niin, että työntekijä havaitsee ettei työntekijä soveltunutkaan työhön koeajan jälkeen. Siinä tapauksessa työnantaja voi antaa kolme varoitusta ja vasta sen jälkeen päättää työsuhteen. Työkokeilu tai kuntouttavassa työtoiminnassa yrittäjä ei ole ollut mukana, koska kokee sen haastavaksi tai taakaksi. Firman pitää tuottaa ja hyvä työntekijä pystyy vastaamaan työnantajan odotuksiin. Kyse on jälleen kerran nuoren omasta aktiivisuudesta ja halusta työllistyä ”Kyllä töitä tekevälle aina löytyy”, toteaa Varsinais-Suomen alueen yksityisyrittäjä.

Turun Ohjaamon palveluja kehitetään jatkuvasti ja suuria muutoksia on tulossa myös valtakunnallisella tasolla. Kuntouttavan työtoiminnan osalta olisi tarpeellista miettiä aktivointisuunnitelmien sisältöjä ja käytäntöjä sekä vastuukysymyksiä. Kuntouttavan työtoiminnan työpaikkoja sekä tarjottavaa toimintaa pitäisi lisätä. Myös sosiaalista kuntoutusta työllistymistä edeltävänä ja edistävänä palveluna olisi hyvä tarjota. Palkkatuen suhteen toivottavaa olisi, että palkkatukea riittäisi enemmän nuorisotakuuperusteisiin tukityösuhteisiin (monella nuorella eivät täyty työmarkkinatukipäivien määrään liittyvät vaatimukset). Kaiken kaikkiaan toiveena on lisätä henkilöstöresursseja palvelemaan laajaa asiakaskuntaa, toteaa KOHO toiminnan urasuunnittelija.(Turun Ohjaamo,2016.)

7.2 Yhteenveto

Aineistonkeruussa käytin kahta eri menetelmää, kyselyä ja haastatteluja. Kyselyssä sain hieman käsitystä kohderyhmästä ja aineistosta pystyin selvittämään Turun Ohjaamon asiakkaiden tiedonväyliä Turun Ohjaamosta, tämän hetkisen tilanteen sekä mitä palveluja he ovat hakeneet. Vastaajien sukupuoli jakauma oli hyvin tasainen, kyselyyn vastanneista miehiä oli 20 ja naisia 19. Kaiken kaikkiaan kyselyyn vastasi 39. Vastaajien määrä yllätti postiviisesti, vaikka lähtökohtaisesti opinnäytetyöni tilaajalla olivat isommat odotukset tavoittaa asiakkaat. Kuukauden vastausaika oli mielestäni riittävä ja sain vastauksia sen verran monta, että pystyin niitä analysoimaan. Kysely myös antoi hieman suuntaa siihen mitä palveluja kohderyhmä eniten tarvitsee ja onko palvelut tavoittanut asiakkaan tarpeet. Turun Ohjaamon toimitiloissa täytettävä kyselylomake keräsi enemmän vastauksia kuin internetissä oleva sähköinen kysely.

Kyselyn pohjalta pystyin toteamaan että kohderyhmä on ollut erittäin tyytyväisiä Turun Ohjaamon tarjoamiin palveluihin ja että palvelut on pääsääntöisesti kohdannut asiakkaan tarpeet. Tieto Turun Ohjaamosta voisi olla vielä laajempaa, vaikka TE-toimisto kriitikistä huolimatta on tehnyt kyselyn mukaan siinä suhteessa hyvää työtä, että asiakkaat ovat tavoittaneet Turun Ohjaamon palvelut. Kehittämideoita tai tarpeita ei kovin monta kyselyyn vastanneilla tullut, eikä myöskään negatiivista palautetta annettu. Ravintoterapeutin ja psykoterapeutin palveluille olisi kysyntää, mutta näihinkin palveluntarjoajille saa ohjeistusta Ohjaamon kautta.

Opinnäytetyön toinen aineistonkeruu menetelmä oli haastattelut. Haastattelu osion toteutin kahdessa osassa. Keväällä 2016 haastattelin Turun Ohjaamon henkilökuntaa suullisesti sekä syksyllä 2016 kirjallisesti sähköpostilla. Sain myös hyviä näkökulmia Varsinais-Suomen nuorten tämän hetkisestä työttömyystilanteesta haastatteleamalla puhelimitse Turun TE-toimiston työntekijää. Opinnäytetyöhöni on myös tuotu näkökulma Varsinais-Suomen yrittäjien haasteista työllistää nykypäivänä nuoria ja tämä toteutettiin haastatteleamalla puhelimitse Varsinais-Suomen Yrittäjäyhdistyksen toimitusjohtajaa sekä Varsinais-Suomen alueella toimivaa

yksityisyrittäjää. Kyseisillä aineistonkeruu menetelmillä sain mielestäni kattavaa tietoa Turun Ohjaamon hankkeesta, miten hanke on edennyt ja päässyt asetettuihin tavoitteisiin. Turun Ohjaamon työllistämispalveluiden työntekijöiden näkemykset oli aika yhtenäiset hankkeen toimivuudesta ja kuinka tärkeää olisi saada rahoitus myös hankkeen jatkuvuudelle. Yrittäjän ja yrittäjien puolesta puhujan näkökulmat nuorten työllistymisestä oli myös tärkeää saada julki, jotta epäkohtiin pystyttäisiin vaikuttamaan jatkossa. Helppoa se ei ole, koska koko työllistymiseen liittyvää lainsäädäntöä pitäisi muuttaa työnantaja ystävällisemmäksi.

Haastatteleamalla Turun Ohjaamon työntekijöitä, kehittämistarpeeksi nousi Turun Ohjaamon kannalta yrittäjien osallistaminen nuorten työllistämiseen. Suomen Yrittäjiliiton toimistusjohtajan näkemys oli asiaan se että koko työllistämiseen liittyvää lainsäädäntöä pitäisi muuttaa niin että työntekijä ja työllistäjä voisi tehdä keskenään työehtoihin liittyvän sopimuksen niin, että molempien tarpeet kohtaisi. Aktiiviselle, motivoituneelle ja pitkäkestoiselle työntekijälle on aina tarvetta. Riskit työllistää nuoria pitäisi olla työnantajille pienempiä. Nykyiset työehtosopimukset ovat liian kepeitä työnantajille. Kyse ei ole siis pelkästään yrittäjän taloudellisesta menetyksestä palkkakustannuksien osalta vaan rohkeudesta palkata kokematon työntekijä.

Ennen kaikkea opinnäytetyön tarkoituksena oli saada mahdollisimman kattava osoitus siihen, että hankkeelle on tarvetta myös vuoden 2018 jälkeenkin ja näin saataisiin jo hyvin alkaneelle hankkeelle jatkumoa. Yksi tavoite on jo saavutettu luomalla matalankynnyksen palvelupiste Turkuun, josta kaikki nuorille suunnatut palvelut löytyisi saman katon alta. Seuraava haaste on vastata nuorisotakuun asettamiin tavoitteisiin niin, että siitä saataisiin maksimi hyöty muunmuassa kouluttaa ja työllistää nuoria sekä tavoittaa myös ne jotka eivät kuulu minkään palveluntarjoajan piiriin tai ole missään rekisterissä. Syrjaityneiden nuorten auttaminen takaisin yhteiskunnan piiriin on tällä hetkellä haasteista isoin.

Lopuksi

Opinäytetyöni keskeisin tavoite oli selvittää Turun Ohjaamon palveluiden tarve kohderyhmälle ja saada kehittämisideoita ja tarpeita Turun Ohjaamon toimintaan.

Opinnäytetyöni rakentui työntilaajan toiveesta muodostuneesta asiakastyytyväisyyskyselystä ja kyselyn kysymykset laadittiin Turun Ohjaamon henkilökunnan toiveiden mukaisesti. Asiakastyytyväisyyskyselyn lähtökohtana oli selvittää asiakkaiden tyytyväisyyttä Turun Ohjaamon palveluihin ja saada kehittämisideoita. Kysely oli helppo laatia Webropol-sivuston kautta, mutta vastauksien analysointi oli hankalaa. Kyselyn perusteella asiakkaat oli pääsääntöisesti erittäin tyytyväisiä palveluihin eikä kehittämisideoita tullut. Kyselyn analysointi vaiheen jälkeen jouduin pohtimaan, miten saisin opinnäytetyöni vaadittavat kriteerit täytettyä. Opinnäytetyöni alkuvaiheessa koin tutkimustyön helpoksi toteuttaa. Työni edetessä huomasin kuitenkin että haasteita oli paljon ja aihe on hyvin laaja. Turun Ohjaamo ei koostu yhdestä palveluntarjoajasta vaan mukana on useita tahoja ja taustaorganisaatioita.

Opinnäytetyöni aihe koitui hyvin haasteelliseksi ja työlääksi, mutta lopulta myös hyvin mielenkiintoiseksi. Aihe on ajankohtainen ja nuorten työllistyminen on koko yhteiskunnan vastuulla. Tekstiä aiheesta olisi tullut tarvittaessa vaikka loputtomiin, mutta yritin rajata tutkimustyöni niin hyvin kuin aihe antoi vain myöten. Haastavinta oli saada kaikki oleellinen asia ja tieto tiivistettyä mahdollisimman hyvin ja kuitenkin niin että lukijan on helppo ymmärtää ja seurata lukemaansa. Yritin tuoda tutkimustyöhöni mahdollisimman monta näkökulmaa erityisesti nuorten työttömyystilanteseen ja työllistymiseen. Aiheessa olisi voinut mennä todella syvälle ja se myös jakoi paljon mielipiteitä. Vaikeinta oli tarttua oleelliseen ja löytää asian ydin. Turun Ohjaamon työllistymispalveluiden henkilökunnalle tehdyissä haastatteluissa sain tietoa siitä mistä hankkeessa on kysymys ja mitä sillä tavoitetaan. Haastatteluista kävi myös ilmi, että yhtenä kehittämistarpeena olisi saada yrittäjiä lisää työllistämään nuoria Varsinais-Suomen alueella. Tästä tuli ajatus kysyä asiasta suoraan alan ammattitaholta ja saada näkökulmia siihen miksi se on haastavaa.

Opinnäytetyöni tarkoitus ei ollut ratkaista nuorten työttömyystilannetta, syrjäytymistä tai mielenterveys- ja päihdeongelmia, vaikka sitä olisin ehkä lopulta halunnutkin. Mitä enemmän nuorten työttömyydestä ja syrjäytymisen syistä otin selvää sen enemmän turhauduin. Opinnäytetyöni pääsääntöinen kohderyhmä oli Varsinais-Suomessa asuvat työttömät ja syrjäytyneet nuoret, mutta aihe koskettaa yhtä paljon kaikkialla

Suomessa. Tutkimustyössäni yritin keskittyä olennaiseen ja selvittää miksi Turun Ohjaamon palveluja tarvitaan ja miten kohderyhmä siitä hyötyy.

Nuorisotakuu ei ole toiminut toivotulla tavalla eikä tavoitteisiin ole päästy, mutta se on kuitenkin mahdollistanut Turun Ohjaamon kaltaisen toiminnan. Valtion myöntämiä määrärahoja lisäämällä sekä nuorisotakuun tavoitteiden sekä tahojen, joille se on laadittu tulisi kohdata. Varsinkin pienemmissä kunnissa ei ole pystytty vastaamaan nuorisotakuun asettamiin tavoitteisiin nuorten työttömyystilanteen ja kouluttautumisen suhteen, osittain siksi ettei palveluja ole saatavilla.

Turun Ohjaamon toiminta ei varmasti ratkaise kaikkia nuoriin liittyviä yhteiskunnallisia ongelmia, mutta se on hyvä alku järjestelmälle, joka voi ennaltaehkäistä nuoren putoamista yhteiskunnan asettamasta järjestelmästä. Valtio rahoittaa useita kymmeniä miljoonia työttömiin-, koulutusta vailla oleviin ja syrjäytyneisiin nuoriin. Säästöjä kuitenkin tehdään ennaltaehkäisevässä nuorisotyössä ja Turun Ohjaamo on sitä varten olemassa.

LÄHTEET

Euroopan sosiaalirahasto, 2016. Viitattu 27.9.2016.
<http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=fi>

Finlex,nuorisolaki,2016. Viitattu 27.9.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>

.

Heikkilä, Tarja 2010. Tilastollinen tutkimus. 7-8. Painos. Helsinki. Edita Prima Oy.

Helsingin Diakonnissalaitos, 2016. Vamos Turku. Viitattu 5.10.2016.
<https://www.vamosnuoret.fi/turku>

.

Myskylä, Pekka 12/2011. Nuoret työmarkkinoiden ja opiskelun ulkopuolella. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja.

Nuorisotakuu,2016. Nuorisotakuu auttaa eteenpäin. Viitattu 13.10.2016.
http://www.nuorisotakuu.fi/tietoa_takuusta

.

Ruusuvuori, Nikander,Hyvärinen 2010. Haastattelun Analyysi. Tampere. Osuuskunta vastapaino.

TEM raporteja 8/2012. Nuorten yhteiskuntatakuu 2012, työllisyys- ja yrittäjyys osasto. Raportti 15.3.2012. Viitattu 13.10.2016.
http://nuorisotakuu.fi/files/34024/Nuorten_yhteiskuntatakuu_2013_-raportti.pdf

Tilastokeskus, 2016. Nuorten työttömyystilanne Varsinais-Suomessa vuonna 2013 ja 2015. Viitattu 18.10.2016.
<http://tilastokeskus.fi/til/tyti/kas.html>

Turun kaupunki, 2016. KOHO palvelut. Viitattu 8.10.2016.
<https://www.turku.fi/tyo-ja-yrittyspalvelut/tyollisyyspalvelut/nuorille-neuvontaa-ja-palveluja-ohjaamosta/koho>

Turun kaupunki, 2016. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut. Viitattu 5.10.2016.
<http://www.turku.fi/tyo-ja-yrittyspalvelut/tyollisyyspalvelut/neuvonta-ja-tietoa/nuorten-tieto-ja-neuvontapalvelu>

Turun kaupunki, 2016. Nuoret töihin Ohjaamon kautta. Viitattu 20.11.2016.
https://www.turku.fi/uutinen/2016-05-27_nuoret-toihin-ohjaamon-kautta

Turun kaupunki,2016. Vamos Turku. Viitattu 5.10.2016.
<https://www.turku.fi/vamos-turku>

Turun Ohjaamo,2016. Hankesuunnitelma 2014-2020. Viitattu 20.9.2016.

Turun Ohjaamo, 2016. Nuorille neuvontaa ja palveluja Ohjaamosta. Viitattu 18.9.2016.

<https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=wm#search/ohjaa/15375042890bfdd7?projecto r=1>

Turun Ohjaamon palveluesite, 2016. Turun Ohjaamon palvelut kaikille alle 30-vuotiaille. Viitattu 20.11.2016.

file:///C:/Users/Ghost/Downloads/turunohjaamo_palveluesite%20%E2%80%93%20pdf.pdf

Turun Ohjaamon toiminta 1.3-30.11.2015. Ohjaamon diat 2015. Viitattu 5.10.2016. Työ- ja elinkeinoministeriö, 19.3.2015. Nuorisotakuulla paikkansa seuraavassakin hallitusohjelmassa. Viitattu 17.10.2016.

http://tem.fi/artikkeli/-/asset_publisher/ihalainen-nuorisotakuulla-paikkansa-seuraavassakin-hallitusohjelmassa

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, 19/2015. Nuorisotakuu-työryhmän loppuraportti ja suositukset jatkotoimiksi. Viitattu 19.10.2016.

https://peda.net/hankkeet/eejn/kirjallisuutta/nk/svjonnjttht1k91/nljj:file/download/3caf4024d0ade7a139c990d2970311f3a5426489/TEM_19_2015_Nuorisotakuuryhman_loppuraportti_ja_suosituks_19032015.pdf

.

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, 15/2014. Yhdessä tekeminen tuottaa tuloksia. Viitattu 19.10.2016.

<http://tem.fi/documents/1410877/2859687/Yhdessa%20tekeminen%20tuottaa%20tuloksia%2014052014.pdf/a67c1806-abd4-48dc-aec0-a3f960655424>

Vehkalahti, Kimmo 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Finn Lectura Ab.

Yle Uutiset, 2013. Nuorisotakuu ei toimi syrjäytyneen nuoren pelastusrenkaana. Viitattu 30.10.2016.

<http://yle.fi/uutiset/3-6988704>

Yle Uutiset, 2015. Tutkimus, Nuorisotakuun työllisyysvaikutukset vaatimattomia. Viitattu 19.10.2016.

<http://yle.fi/uutiset/3-7752911>

LIITTEET

LIITE 1

**Asiakastyytyväisyyskysely
Turun Ohjaamo 2016**

Ohjaamo haluaa kuulla Sinun mielipiteesi palvelustaan! Kysely on osa yhteisöpedagogiopiskelija Riina Koiviston opinnäytetyötä. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti.

Halutessasi voit osallistua Finnkinon elokuvalippujen arvontaan (2kpl) jättämällä yhteystietosi kyselyn loppuun. Kysely tehdään anonyymisti, joten vastaajien tiedot eivät tule julki vastauksia käsitellessä.

Arvonta suoritetaan kyselyyn vastanneiden kesken 15.5.2016.

1. Sukupuoli

- Nainen
 Mies

2. Syntymävuosi? (vvvv)

---

3. Mitä kautta kuulit Ohjaamosta?

- Kaverit
 Vanhemmat
 Oppilaitos
 Te-toimisto
 Sosiaalityöntekijä
 Internet/Some
 Terveystieteiden palvelut
 Joku muu, mikä?

---

4. Mikä on tilanteesi tällä hetkellä?

- Työtön
 Työssä
 Opiskelija
 Kuntoutustuella
 Sairaslomalla
 Muu, mikä?

---

5. Mihin asioihin olet hakenut apua Ohjaamosta? (voit valita useamman vaihtoehdon) *

☐ Työllistyminen Ohjaamon kautta	☐ Asunnon haku
☐ KOHO-harjoittelu	☐ Lomakkeiden täyttö
☐ Kuntouttava työtoiminta	☐ Etuuksien hakeminen
☐ Työkokeilu	☐ Yhteishaun tekeminen
☐ Kesätyönhaku	☐ Koulutusneuvonta
☐ Työnhaku/työllistymispalvelut	☐ Seksuaalineuvonta
☐ Te-toimiston neuvonta	☐ Terveystieteiden palvelut
☐ Työhaastatteluharjoitus	☐ Tulostus, kopiointi, skannaus, konekäyttö
☐ CV:n tekeminen/video CV	☐ muu, mikä?
☐ Harrastukset	☐ En osaa sanoa
☐ Kansainväliset mahdollisuudet	

6. Oletko ollut tyytyväinen Turun Ohjaamon palveluihin/toimintaan?
(voit lisäksi kommentoida palveluja/toimintaa kohdassa 8!)

- Erittäin tyytyväinen
- Kohtalaisen tyytyväinen
- En ollenkaan tyytyväinen
- En osaa sanoa

7. Mitä palveluita/toimintaa haluaisit lisää Turun Ohjaamoon?

---

8. Kyselyyn ja Turun Ohjaamoon liittyviä kysymyksiä, kommentoitavaa, kehitettävää? Sana vapaa!

Haluan osallistua arvontaan ja saada tiedon tekstiviestillä tai sähköpostilla

Matkapuhelin _____

Sähköposti _____

LIITE 2

NUORISOLAKI

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tavoite

Tämän lain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) nuorilla alle 29-vuotiaita;
- 2) aktiivisella kansalaisuudella nuorten tavoitteellista toimintaa kansalaisyhteiskunnassa;
- 3) sosiaalisella vahvistamisella nuorille suunnattuja toimenpiteitä elämäntaitojen parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi;
- 4) nuorisotyöllä nuorten oman ajan käyttöön kohdistuvaa aktiivisen kansalaisuuden edistämistä samoin kuin nuorten sosiaalista vahvistamista, nuoren kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä sukupolvien välistä vuorovaikutusta;

5) nuorisopolitiikalla nuorten kasvu- ja elinolojen parantamista;

5 a) monialaisella yhteistyöllä paikallistasolla toteutettavaa eri toimialojen viranomaisten yhteistyötä; (20.8.2010/693)

6) valtakunnallisella nuorisojärjestöllä rekisteröityä järjestöä, joka toteuttaa tämän lain tarkoitusta ja lähtökohtia ja jonka toiminta-alueena on koko maa;

7) valtakunnallisella nuorisotyönpalvelujärjestöllä rekisteröityä järjestöä, jonka toiminnan pääasiallisena tarkoituksena on tuottaa palveluja nuorisotyön yleiseksi kehittämiseksi;

8) nuorisotyötä tekevällä järjestöllä rekisteröityä järjestöä tai muuta yhteisöä, jonka toiminnasta ainakin osa on nuorisotyötä ja jonka nuorisotyö on laajuudeltaan verrattavissa valtakunnallisen nuorisojärjestön toimintaan.

2 luku

Valtion nuorisotyö ja -politiikka

3 § (13.12.2013/937)

Kehittäminen ja yhteistyö

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on vastuu nuorisotyön ja -politiikan yleisestä kehittämisestä.

Aluehallintovirasto toimii nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevissa asioissa valtion aluehallintoviranomaisena. Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy aluehallinnon nuorisotoimen tulostavoitteet yhdessä aluehallintoviraston kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on valtakunnan tasolla ja aluehallintovirastolla alueetasolla vastuu nuorisopolitiikan yhteensovittamisesta.

4 § (13.12.2013/937)

Nuorisopolitiikan kehittämisohjelma

Valtioneuvosto hyväksyy joka neljäs vuosi nuorisopolitiikan kehittämisohjelman. Kehittämisohjelma sisältää valtakunnalliset nuorisopolitiikan tavoitteet ja suuntaviivat aluehallintovirastojen ja kuntien nuorisopoliittiselle ohjelmatyölle. Kehittämisohjelmaa tarkistetaan tarvittaessa.

Kehittämisohjelman valmistelee opetus- ja kulttuuriministeriö yhteistyössä asianomaisten muiden ministeriöiden kanssa. Valmistelussa tulee kuulla nuorisotyön ja -politiikan keskeisiä tahoja.

Kehittämisohjelmasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 § (13.12.2013/937)

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta

Nuorisotyön ja -politiikan asiantuntijaelimenä on valtion nuorisoasiain neuvottelukunta, jonka asettaa valtioneuvosto. Neuvottelukunta toimii opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä. Neuvottelukunnalla voi olla jaostoja asioiden valmistelua varten.

Neuvottelukunnan tehtävänä on:

- 1) antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunto nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaan otettavista asioista ja arvioida vuosittain nuorisopolitiikan kehittämisohjelman toteutumista;
- 2) tehdä esityksiä nuoria koskeviksi ohjelmiksi ja toimenpiteiksi;
- 3) tuottaa ajankohtaista tietoa nuorista ja heidän elinoloistaan.

Neuvottelukunnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 § (13.12.2013/937)

Arviointi- ja avustustoimikunta

Valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja valtakunnallisten nuorisotyön palvelujärjestöjen avustusasioissa opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaelimenä on arviointi- ja avustustoimikunta, jonka asettaa valtioneuvosto. Toimikunta voi keskuudestaan asettaa jaostoja asioiden valmistelua varten.

Toimikunnan tehtävänä on:

1) tehdä vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriölle esitys valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja valtakunnallisten nuorisotyön palvelujärjestöjen valtionavustusten jaosta;

2) antaa vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunto valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja valtakunnallisten nuorisotyön palvelujärjestöjen avustuskelpoisuuksista hakemusten pohjalta;

3) antaa vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriölle lausunto nuorisotyötä tekevien järjestöjen valtionavustusten jaosta;

4) tehdä opetus- ja kulttuuriministeriön pyynnöstä arviointeja avustettavien järjestöjen toiminnasta.

Toimikunnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

3 luku

Kuntien nuorisotyö ja -politiikka

7 §

Nuorisotyön ja -politiikan kehittäminen ja toteuttaminen

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kunnat, nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. Nuorisotyön palveluja voidaan tuottaa myös alueellisesti kuntien yhteistyönä.

Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut ja etsivä nuorisotyö tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot. (20.8.2010/693)

Nuorisotyötä ja -politiikkaa toteutetaan monialaisena yhteistyönä sekä yhteistyönä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. (20.8.2010/693)

7 a § (20.8.2010/693)

Monialainen yhteistyö

Paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, johon kuuluvat opetus-, sosiaali- ja terveys- ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Lisäksi verkostoon voi kuulua puolustushallinnon ja muiden viranomaisten edustajia. Verkosto toimii vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa. Kunnat voivat koota myös yhteisen verkoston. Verkosto ei käsittele yksittäistä nuorta koskevia asioita.

Nuorille suunnattujen palvelujen keskinäisen toimivuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävänä on:

1) koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;

2) edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;

3) suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;

4) edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

7 b § (20.8.2010/693)

Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivää nuorisotyötä tehdään ensisijaisesti perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta.

Kun kunta järjestää etsivää nuorisotyötä, sen tulee nimetä etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaava kunnan viranhaltija tai kuntaan työsopimussuhteessa oleva henkilö. Etsivällä nuorisotyöntekijällä on oltava riittävä koulutus ja kokemus nuorten kanssa tehtävästä työstä. Etsivää nuorisotyötä voivat järjestää kunta tai useammat kunnat yhdessä. Kunta voi järjestää etsivää nuorisotyötä hankkimalla palveluja myös nuorten palveluja tuottavalta yhteisöltä, jolloin kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tämän lain mukaisesti.

7 c § (20.8.2010/693)

Tietojen luovuttaminen etsivää nuorisotyötä varten

Tietojen luovuttamisen edellytyksenä etsivää nuorisotyötä varten on nuoren suostumus, jollei tässä laissa tai muualla toisin säädetä.

Nuoren yksilöinti- ja yhteystiedot on sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, luovutettava nuoren kotikunnalle etsivää nuorisotyötä varten seuraavasti:

1) opetuksen järjestäjän on luovutettava tiedot perusopetuksen päättäneestä nuoresta, joka ei ole sijoittunut perusopetuksen jälkeisiin opintoihin;

2) koulutuksen järjestäjän on luovutettava tiedot alle 25-vuotiaasta nuoresta, joka keskeyttää opinnot ammatillisessa koulutuksessa tai lukiokoulutuksessa;

3) puolustusvoimien ja siviilipalveluskeskuksen on luovutettava tiedot alle 25-vuotiaasta nuoresta, joka vapautetaan varusmies- tai siviilipalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää palveluksen.

Opetuksen tai koulutuksen järjestäjä, puolustusvoimat taikka siviilipalveluskeskus voi jättää tiedot 2 momentissa tarkoitettuun nuoresta luovuttamatta, jos se arvioi käytettävissään olevien tietojen pohjalta sekä nuoren tilanne ja tuen tarve kokonaisuudessaan huomioon otettuna, ettei nuori ole 7 b §:ssä tarkoitettujen palvelujen ja muun tuen tarpeessa.

Myös muu kuin edellä tässä pykälässä tarkoitettu viranomainen voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa nuoren kotikunnalle etsivää nuorisotyötä varten nuoren yksilöinti- ja yhteystiedot, jos viranomainen arvioi viranomaisena saamiensa tietojen pohjalta sekä nuoren tilanne ja tuen tarve kokonaisuudessaan huomioon otettuna nuoren tarvitsevan viipymättä tukea päästäkseen palvelujen ja muun tuen piiriin.

Tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen luovuttajan on sopivin tavoin etukäteen ilmoitettava nuorelle ja alaikäisen nuoren huoltajalle, että nuorta koskevia tietoja voidaan 2 ja 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa etsivää nuorisotyötä varten.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja ei luovuteta sellaisesta nuoresta, josta on lastensuojelulain (417/2007) 25 §:n mukaan tehtävä ilmoitus kunnan sosiaalitoimesta vastaavalle toimielimelle.

7 d § (20.8.2010/693)

Etsivää nuorisotyötä varten luovutettujen tietojen käsittely

Etsivää nuorisotyötä varten luovutettavat yksilöinti- ja yhteystiedot voidaan toimittaa sähköisesti. Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään henkilötietojen käsittelystä, etsivässä nuorisotyössä voidaan yhdistää tai

muutoin käsitellä tehtävässä saadut tiedot tuen tarpeessa olevien nuorten yksilöimiseksi ja etsivän nuorisotyön tehtävien hoitamiseksi. Käsiteltäessä yksittäistä nuorta koskevaa asiaa etsivässä nuorisotyössä kirjataan nuoren yhteys- ja yksilöintitietojen ilmoittaja, päätetyt jatkotoimenpiteet sekä mitä tietoja ja kenelle nuoresta on annettu. Henkilötietojen käsittelystä vastaa rekisterinpitäjänä kunta.

Etsivän nuorisotyön yhteydessä saadaan luovuttaa nuorta koskevia tietoja edelleen toiselle viranomaiselle vain nuoren ja, jos nuori on alaikäinen, myös hänen huoltajansa suostumuksella. Tiedot on hävitettävä heti, kun ne eivät ole välttämättömiä tehtävän hoitamiseksi.

Etsivän nuorisotyön tehtäviä hoitava ei saa ilmaista sivullisille, mitä hän tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saa tietää nuoren henkilökohtaisista oloista, terveydentilasta, nuoren saamista etuuksista tai tukitoimista sekä hänen taloudellisesta asemastaan.

7 e § (20.3.2015/280)

Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

8 §

Nuorten osallistuminen ja kuuleminen

Nuorille tulee järjestää mahdollisuus osallistua paikallista ja alueellista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa.

4 luku

Valtionrahoitus

9 §

Valtionosuus kunnille

Kunnalle myönnetään valtionosuutta tämän lain mukaisiin käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään. Valtionosuus tulee käyttää 7 §:ssä tarkoitettuun toimintaan.

L opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 635/1998 on kumottu L:lla opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1705/2009.

10 §

Nuorisojärjestöjen ja nuorisotyön palvelujärjestöjen valtionavustukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi yleisavustuksina valtakunnallisille nuorisojärjestöille ja valtakunnallisille nuorisotyön palvelujärjestöille. Valtakunnalliset nuorisojärjestöt voivat osoittaa saamaansa avustusta rekisteröityjen piirijärjestöjensä toimintaan. Lisäksi valtakunnalliset nuorisojärjestöt voivat osoittaa paikallisyhdistyksilleen erityisavustuksia rajattuun tarkoitukseen. Yleisavustusta ei myönnetä sellaiselle nuorisojärjestölle, jonka pääasiallisena tehtävänä on edistää yhden koulutus-, opinto- tai vastaavan alan opiskelua. Pääasiallisesti ammatillista järjestäytymistä edistävälle nuorisojärjestölle ei myöskään myönnetä yleisavustusta.

Järjestöille, joiden toiminnasta tai avustamisesta säädetään erikseen tai joille myönnettävää valtionavustusta varten on erillinen määräraha valtion talousarviossa, ei tämän lain nojalla myönnetä yleisavustusta.

Valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja niiden piirijärjestöjen avustukset myönnetään tulosperusteisesti. Tulosperusteita ovat toiminnan laatu, laajuus ja taloudellisuus. Avustusta myönnettäessä otetaan lisäksi huomioon toiminnan ajankohtainen yhteiskunnallinen merkitys sekä avustuksen tarve.

Hyväksyttävänä toimintamenoina ei pidetä liiketoiminnasta aiheutuvia menoja. Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy tämän pykälän nojalla avustettavat järjestöt. (13.12.2013/937)

Tarkempia säännöksiä tulosperusteista, hyväksyttävistä menoista, menettelystä, jossa avustettavat järjestöt hyväksytään, ja muista avustusperusteista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Nuorisotyötä tekevien järjestöjen valtionavustukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi yleisavustuksina nuorisotyötä tekeville järjestöille. Avustusten myöntämisessä noudatetaan, mitä 10 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Tarkempia säännöksiä avustusperusteista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Valtakunnallisten nuorisokeskusten valtionavustukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha myönnettäväksi valtakunnallisten nuorisokeskusten toimintaan ja rakentamiseen. Toiminta-avustukset myönnetään pääosin tulosperusteisesti nuorisokäytön ja keskusten toiminta-ajatusten perusteella. Toimintansa aloittaville keskuksille avustus voidaan kuitenkin myöntää arvion perusteella.

Keskusten tulee toteuttaa tämän lain tarkoitusta ja lähtökohtia ja olla yleishyödyllisiä. Keskusten mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskusten sekä niiden palvelujen kehittämiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy hakemuksesta avustettavat keskuksat tämän lain piiriin. (13.12.2013/937)

Tarkempia säännöksiä avustettavien keskusten hyväksymisen perusteista sekä keskusten toiminnan ja talouden järjestämisestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

13 § (20.8.2010/693)

Muut valtionavustukset

Valtion talousarvioon voidaan ottaa vuosittain määräraha nuorisotyöhön ja -politiikkaan liittyvään tutkimukseen, kansainväliseen nuorisoyhteistyöhön, nuorisotilojen rakentamiseen, peruskorjaamiseen ja varustamiseen, nuorten työpajatoimintaan, etsivään nuorisotyöhön sekä nuorisotyön kehittämistoimintaan.

5 luku

Erinäiset säännökset

14 § (13.12.2013/937)

Valtionapuviranomainen

Valtionapuviranomaisena tässä laissa tarkoitettussa asiassa on opetus- ja kulttuuriministeriö.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi osoittaa aluehallintoviraston myönnettäväksi valtion talousarvioon otettuja avustusmäärärahoja.

15 §

Valtionosuuksien ja -avustusten rahoitus

Tässä laissa tarkoitetut valtionosuudet sekä -avustukset suoritetaan ensisijaisesti veikkaus- ja raha-arpajaispeliä voittovaroista.

16 §

Valtionavustuslain soveltaminen

Edellä 10–13 §:ssä tarkoitettuun valtionavustukseen sovelletaan muutoin, mitä valtion avustuslaissa (688/2001) säädetään.

6 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2006. Lain 10 ja 11 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Tällä lailla kumotaan 24 päivänä helmikuuta 1995 annettu nuorisotyölaki (235/1995) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Kumotun lain 8 §:ää sovelletaan kuitenkin edelleen vuoden 2006 loppuun.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

18 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu nuorisoasiain neuvottelukunta ja nuorisojärjestöjen avustustoimikunta jatkavat toimintaansa toimikautensa loppuun.

Ennen tämän lain voimaantuloa avustettaviksi hyväksytyt nuorisojärjestöt ja nuorisotyön palvelujärjestöt säilyttävät valtionavustuskelpoisuutensa vuoden 2006 loppuun, jollei opetusministeriö ennen sitä erikseen muuta asiaa koskevaa päätöstään tai kumoa sitä.

Ennen tämän lain voimaantuloa avustettaviksi hyväksytyt valtakunnalliset nuorisokeskukset säilyttävät tämän lain voimaan tullessa valtionavustuskelpoisuutensa.

HE 28/2005, SiVM 15/2005, EV 219/2005

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

22.12.2009/1453:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 161/2009, HaVM 18/2009, EV 205/2009

20.8.2010/693:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 1/2010, SiVM 5/2010, EV 105/2010

13.12.2013/937:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat nuorisotoimea koskevat asiat sekä ennen tämän lain voimaantuloa tehdyt edellä tarkoitettuja asioita koskevat sopimukset ja sitoumukset ja niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, jotka tämän lain nojalla kuuluvat aluehallintovirastoille, siirtyvät lain voimaan tullessa toimivaltaiselle aluehallintovirastolle.

HE 114/2013, HaVM 16/2013, EV 155/2013

20.3.2015/280:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2015.

HE 333/2014, HaVM 41/2014, EV 268/2014

Ajantasainen lainsäädäntö

Säädöksiä seurattu SDK 844/2016 saakka (julkaistu 11.10.2016).

LIITE 3

Haastattelurunko nuorten työllistyminen Turun Ohjaamossa

Kysymykset työntekijöille:

1. Mitä työllistymiseen liittyviä palveluja Turun Ohjaamo tarjoaa ja kenelle?
2. Miksi ko. olevia palveluja tarvitaan?
3. Mitkä taustaorganisaatiot/yhteistyökumppanit ovat mukana nuorten työllistymiseen liittyvissä palveluissa ja miten?
4. Miten hanke on auttanut/kehittänyt nuorten työllistymistä?
5. Miksi hankkeelle on tärkeää saada jatkumoa nuorten työllistymisen kannalta?
6. Miten työllistämiseen liittyviä palveluja voisi kehittää?